Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● 26 июль 1969 йил, шанба ● № 172 (14.335). ● Баҳоси 2 тийин.

МУРУНТОВ ОЛТИНИ — ВАТАН БОЙЛИГИ

Қизилқум бамисоли бир заргилам экан. У ер ости бойликлари тўла катта сандиқ устига алла маҳаллар ёпилган-у кейинчалик бу гиламга ҳеч ким қиё боқмагандай. Асрлар оша Қизилқум ўз бойликларини одамлардан пинҳон тутиб келди. Замонавий фан ва техника ютуқлари билан қуролланган совет кишилари Қизилқум қаърига қўл солдилар. Бунда улар илғор фан ва прогрессив технология эришган энг нодир ютуқ ҳамда тажрибаларга суяниб иш кўрдилар. Натижада катта хазиналар калитини қўлга тутган геологлар Ўзбекистонда Мурунтов олтин конини топиш шарафига муяссар бўлдилар.

Мурунтов энди ҳамманинг тилида достон бўлиб кетди. Бу ердан совет кишилари катта олтин запасларини топдилар. Шу ният билан катта ишга қўл урилди. Кўҳна Бухорода яна бир янги шаҳар бунёд этишга киришилди. Бу янги шаҳар зўр виқор билан Зарафшон деб номланмоқда.

Зарафшонда Мурунтов карьерининг кончилари ва олтин саралаш комбинатининг ишчилари ҳамда инженер-техник ходимлари завқли ҳаёт нашидасини сурмоқдалар. Зарафшон ҳам гўзал, ҳам иқлимга мос, ҳам яшашга қулай қилиб қурилган замонавий шаҳар. Унинг равон, яшил кўчалари, майдончалари ҳамда очиқ чеҳра меъморчилик санъати кўнгилларни шод этади. Шаҳарнинг қайси томонидан қарасангиз, кўчалар ва янги иморатлар кулиб тургандек туюлади.

Шаҳар қисқа муддатда қад ростлади. Уни мамлакатимизнинг турли томонларидан келган тажрибали бинокор мутахассислар, куч-ғайрати қалбига сиғмаган йигит-қизлар барпо этишди. Ҳар йигитларки, улар оташнафас шоиримиз Ҳамид Олимжон талқинидаги Зайнаб ва Омонлардан андаза олишган. Шоир мана бундай деганида Зарафшоннинг бугунги қаҳрамонлари шаънига қасида битгандай туюлади.

Ҳаммаси ҳам қиличдай:
ўткир,
Ҳаммаси ҳам Рустам каби
зўр

Асрлар бўйи томчи сувга ташна бўлиб ётган Қизилқумга 234 километр узоқликдан қаҳрамон қурувчилар сув келтиришнинг уддасидан чиқдилар. Табиатнинг ёзги ва қишки «пўписалари»дан чўчимай, писанд қилмай Амударёдан то Зарафшон шаҳригача бўлган катта масофада ер ости сув йўли вужудга келтирилди. Тонналаб қувурлар ётқизилди, бир қанча ирригация иншоотлари барпо қилинди. Бу иншоотлар ёрдами билан шаҳар атрофидаги ва Амударёдан Зарафшонгача бўлган яйловларни ҳамда аҳоли яшайдиган пунктларни сув билан тўкисроқ таъминлаш мумкин. Мана шу катта сув йўли Мурунтов олтин саралаш комбинати ускуналарининг равон ишлаши, ярқироқ бойлигимиз бўлган олтинни тезроқ ва сифатлироқ саралаб чиқаришга ҳам имкон яратмоқда.

Қисқа муддатда ўнлаб иншоотлар барпо этилди. Бу иншоотларга 50 минг тоннадан ортиқ метал конструкциялар ҳамда ускуналар ўрнатилди. Жами 80 миллион кубометрдан ортиқ тупроқ ишлари бажарилди. Қизилқумнинг аёвсиз саҳро шароитида 78 километр узунликдаги темир йўл ва 100 километр автомобиль йўллари қурилди. 280 километр узунликда юқори вольтли электр узатиш линиялари тортилди. Олтин маъданлари қазиб чиқариладиган карьер ишга солинди. Бинокорлик индустриясининг қудратли базаси вужудга келтирилди.

Қизилқумда шундай ишларнинг амалга оширилиши катта қаҳрамонликка баравар. Шаҳар бунёд этилди! Унда яшовчилар олтин саралаш комбинатининг биринчи навбат қурилишини 38 ой ўрнига 25 ойда зўр муваффақият билан тамомладилар. Қизилқум олтини сараланадиган улкан комбинат қурилишида ўзбеклар билан руслар, қозоқлар билан туркманлар, арманлар билан озарбайжонлар, украинлар билан белоруслар — Совет Иттифоқининг барча жойларидан келган етук мутахассислар аҳил меҳнат қилдилар.

Ҳа, Мурунтов олтин саралаш комбинатининг дастлабки навбат қурилиши муддатидан илгари бажарилди. Бунга осонликча эришилгани йўқ. Навоий шаҳар қурилиш ташкилотларининг ишчан раҳбарлари ажойиб ташаббускорлик намуналарини кўрсатдилар. Қурилишдаги ҳар бир «кемтик» жойнинг дардини вақтида даволаб турдилар: камчиликлар рўй берганда уни тезда бартараф қилиш тадбирларини кўрдилар. Мутахассислар, қурувчилар, ускуналарни созловчиларнинг ишини бир-бирига мос қилиб ташкил этишнинг уддасидан чиқдилар.

МУРУНТОВ ОЛТИН САРАЛАШ КОМБИНАТИНИНГ БИРИНЧИ НАВБАТИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛИШИГА БАҒИШЛАНГАН МИТИНГ

Мурунтов конини саноат учун фойдаланишга топшириш бутун мамлакат меҳнаткашларининг ҳиссаси билан амалга оширилганлигини алоҳида таъкидлаш керак. Вақти келганда қардош республикаларнинг машинасозлик корхоналари Мурунтов учун ускуналарни муддатидан илгари тайёрлаб жўнатиш графикларини туздилар ва уни амалга оширдилар. Бир томондан, қурилиш ишлари олиб борилса, иккинчи томондан монтажчилар суръатга қанот боғлаб бордилар. Қардош республикаларнинг машинасозлари муддатидан илгари тайёрлаб жўнатган ускуналар бетўхтов ўрнатилиб турди.

Олтинтопарлар шаҳрчини қурган. Мурунтов саралаш комбинатининг биринчи навбатини ишга туширган кимлар? Улар жуда кўпчилик. Бир сўз билан айтганда, улар — замонамиз қаҳрамонлари. Бу улкан қурилишда ускуналарни созловчи инженерлар етакчиси Ҳасан Ҳайдаров, ремонтчилар устахонасининг иш бошлиғи Самад Йўлдошев, бинокорлар саркори Олег Пашченко, гидрометаллургия заводидаги ҳамма ишларни саришталаб турнишга бошчилик қилган Петр Дятлов, қурувчи инженер Малика Умарова, бинокор ишчи Сарсен Жабагиров ўртоқларнинг номини алоҳида таъкидлашга тўғри келади. Мурунтовнинг ҳақиқий олтинини тезроқ она-Ватан хазинасига етказиб бериш учун бошланган катта ишда улар ҳамкасбларига ибрат бўлишди.

Кеча Қизилқумнинг тожи — Мурунтов олтин саралаш комбинати биринчи навбатининг қуриб битказилганлиги, уни фойдаланишга топширишга бағишланган кўп кишилик митинг бўлди. Унда сўзга чиққан нотиқлар ана шулар ҳақида завқ-шавқ билан гапирдилар. Митингда мана бу сўзлар Қизилқум узра жаранглаб турди: «Партия ва ҳукуматимизнинг навбатдаги топшириғи шараф билан бажарилди! Мурунтов олтин саралаш комбинати давлат планида белгиланганидан илгари қуриб битказилди. Бу билан КПСС XXIII съездининг СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1966 — 1970 йилларга мўлжалланган беш йиллик плани юзасидан Директиваларида таъкидланган вазифани амалга ошириш борасида дадил қадам ташланди. Директиваларда мана бундай дейилган: «Ўзбекистонда олтин чиқариш саноати барпо этилсин». Мурунтов комбинатидан дастлабки олтин чиқариш йўлга қўйилганлиги бунинг ёрқин далили.

Мурунтов олтин саралаш комбинатининг бош корпуси олдидаги катта майдон одамлар билан лиқ тўла. Улар комбинатнинг дастлабки навбатини фойдаланишга топширишга бағишланган тантанали митингга тўпланишган. Митингни Зарафшон шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ А. Қаҳҳоров кириш сўзи билан очди. СССР ва Ўзбекистон ССР Давлат гимнлари ижро этилди.

Митингда шофер Иван Бойко, экскаватор машинисти Жураб Бижелов, қурилиш бошқармаларининг раҳбарлари Виктор Лебедкин, Олег Пашченко, Томди район партия комитетининг биринчи секретари Содиқ Пирманов ва бошқа ўртоқлар сўзга чиқиб, бу катта корхона бутун мамлакат бинокорлари иштирокида бунёд этилганини таъкидладилар.

Митингда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади. Сўнгра ўртоқ Ш. Р. Рашидов комбинатга кираверишдаги лентани қирқади. Митинг қатнашчилари корхона технологияси билан танишдилар.

Йиғилганларнинг гулдурос қарсаклари остида давлат хазинасига биринчи бадал тутқизилади — минбар узра кўтарилган тилла ёмбига Мурунтов олтини. 1969 йил 25 июлда қуйилган, пробаси — 99,99 ва вазни 11 килограмм 820 грамм, деган сўзлар зарб қилинган.

Митингда Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Р. Қурбонов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Г. Анисимкин ўртоқлар иштирок этдилар.

Митинг қатнашчилари баланд руҳ билан КПСС Марказий Комитетига мактуб йўлладилар.

Ж. ХОЛҚОСИМОВ,
Т. НАЗИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» махсус мухбирлари.

БУГУН Қизилқумда мардона ишлаётган бинокорлар, геологлар, пармакашлар, металлурглар, олимлар — хуллас Мурунтов олтинини топган ва саралаш комбинатининг дастлабки навбат корхоналарини ишга тушираётган меҳнаткашларнинг катта байрами. Комбинатнинг биринчи навбати қуриб битказилиб ишга туширилди. Суратда: Қизилқум қаҳрамонларидан бир гуруҳи. (Чапдан ўнгга). Биринчи қурилиш монтаж бошқармасининг бригадири Геннадий Пуховский, қўли гул сувоқчи Мария Гузева, Мурунтов карьеридан олтинли маъданларни қазиб олаётган экскаватор машинисти Жураб Бижелов ва Зарафшон қурилиш бошқармасининг бошлиғи Николай Шчукин ўртоқлар.

А. Тўраев фотолари.

СИРДАРЁ ОБЛАСТИ. «Пахтакор» совхозининг меҳнаткашлари беш йилликнинг тўртинчи йилида 6600 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 20 центнердан «оқ олтин» етиштиришга аҳд қилишган. Ҳозир далаларда ғўза қатор ораларини парвариш қилиш, озиқлантириш, суғориш, шунингдек чеканка ўтказиш ишлари қизғин олиб борилятпи. Суратда: Отақул Қаршиев бошлиқ бригада далаларида чеканка агрегатлари ишлаб турибди.

А. Горокрик фотоси. (ЎзТАГ).

А. Н. КОСИГИН БХР ТАШҚИ ИШЛАР МИНИСТРИ И. БАШЕВНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг таклифига биноан, расмий визит билан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Болгария Халқ Республикаси ташқи ишлар министри И. Башевни 24 июль куни Кремлда қабул қилди.

А. Н. Косигин билан И. Башев ўртасида бўлиб ўтган суҳбат чоғида Совет Иттифоқи билан Болгария Халқ Республикаси ўртасидаги ҳар томонлама қардошларча ҳамкорлик муваффақият билан ривожланиб бораётганлигидан иккала томон ҳам мамнун эканликларини изҳор қилдилар. Совет — Болгария дўстона муносабатларини янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалари юзасидан, шунингдек актуал халқаро проблемалар юзасидан фикрлашиб олинди. Совет Иттифоқи билан Болгария социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда бу проблемаларни ҳал қилишга куч-қувватни сарфламоқда. Жумладан, Европада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш учун биргаликда кураш олиб бориш масалаларига катта эътибор берилди.

Суҳбат самимий, ўртоқларча вазиятда ўтди. (ТАСС).

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

«Аполлон-11» космик кемасининг мислсиз парвози, америкалик космонавтларнинг Ойга қўниши ва Ерга эсон-омон қайтиб келиши муносабати билан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний АҚШ Президенти Р. Никсонни самимий қутлаб телеграмма юборди. Жасур космик учувчилар Нейл Армстронг, Эдвин Олдринг ва Майкл Коллинзга, дейилади телеграммада, бизнинг саломларимизни ва энг яхши истакларимизни билдиришингизни сўраймиз.

* * *

СССР Фанлар академияси президенти М. В. Келдиш АҚШ аэронавтика ва космик фазони тадқиқ қилиш миллий бошқармасининг директори Томас Пейнга телеграмма юбориб, ғоят буюк илмий-техника вазифаси — космонавтларни Ой сатҳига қўндириш ва уларни Ерга қайтариб келтирилиши муваффақиятли бажарилганлиги билан совет олимлари номидан самимий табриклади. Бу муваффақият, дейилади телеграммада, космосни ўзлаштиришга, жаҳон фанини янада тараққий эттиришга қўшилган катта ҳиссадир.

* * *

СССР космонавтлари Г. Титов, А. Николаев, П. Попович, В. Биковский, В. Терешкова-Николаева, П. Беляев, А. Леонов, К. Феоктистов, Б. Егоров, Г. Береговой, В. Шаталов, Б. Волинов, А. Елисеев, Е. Хрунов «Аполлон-11» космик кемаси экипажига қуйидаги мазмунда табрик телеграммаси юбордилар.

Қадрдон ҳамкасбларимиз, АҚШ космонавтлари — Н. Армстронг, Э. Олдрин ва М. Коллинз!

Биз, совет космонавтлари, сизнинг парвозингизни зўр эътибор ва ҳаяжон билан кузатиб турдик. Ойга қилган ажойиб сафарингиз ва Ерга эсон-омон қайтиб келганлигингиз билан сизларни чин юракдан қутлаймиз. (ТАСС).

ХАШАК ТЎПЛАНГ, СИЛОС БОСТИРИНГ

Ўзбекистон ССР районларида ем-хашак жамғаришнинг бориши тўғрисида 1969 йил 21 июлга бўлган.

МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)
Биринчи стун — районлар ва областлар; иккинчи стун — планнинг бажарилиши:

Косон	88,5
Қарши	83,2
Яккабоғ	66,7
Ғузор	58,8
Қамаши	53,2
Шаҳрисабз	51,3
Чироқчи	47,5
Китоб	34,8
ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	66,4
Шўрчи	78,0
Бойсун	72,0
Денов	72,0
Жарқўрғон	66,0
Сариосиё	64,0
Термиз	51,0
Шеробод	44,0
Гагарин	22,0
СУРХОНДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	61,2
КОНИМЕХ	129,5
ТОМДИ	112,3
Ромитан	66,7
Навоий	49,7
Вобкент	48,3
Бухоро	46,9
Шофиркон	40,1
Свердлов	37,9
Ғиждувон	36,2
Когон	34,4
Қоракўл	19,0
БУХОРО ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	54,8
Булунғур	70,0
Ургут	68,0
Каттақўрғон	63,0
Нарпай	58,0
Пастдарғом	58,0
Хатирчи	56,0
Нурота	54,0
Самарқанд	51,0
Оқдарё	47,0
Пойариқ	43,0
Иштихон	43,0
Ғаллаорол	30,0
САМАРҚАНД ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	54,5
Оржоникидзе	90,5
Юқори Чирчиқ	59,9
Бўка	56,8
Янгийўл	52,7
Бекобод	51,7
Калинин	50,2
Оққўрғон	48,7
Бўстонлиқ	41,7
Урта Чирчиқ	39,5
ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	51,4
Сирдарё	67,5
Киров	59,1
Зомин	53,1
Боёвут	52,8
Жиззах	48,5

Еттисой	47,8
Фориш	47,7
Гулистон	47,2
Пахтаорол	44,0
Ильич	19,2
Янгиер	16,5
Мирзачўл	—
Пахтакор	—
СИРДАРЁ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	48,0
Избоскан	56,2
Хўжаобод	53,6
Бўз	53,5
Ленин	49,3
Москва	45,8
Балиқчи	42,9
Андижон	37,2
Қўрғонтепа	34,9
АНДИЖОН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	46,1
Учқўрғон	50,0
Янгиқўрғон	[illegible]
Чуст	44,9
Задарё	40,2
Наманган	35,0
Поп	30,9
Уйчи	22,7
НАМАНГАН ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	40,0
Қува	31,1
Олтиариқ	30,3
Фарғона	26,4
Ленинград	26,0
Киров	22,2
Ўзбекистон	21,0
Бағдод	20,4
Риштон	17,6
Охунбобоев	10,9
ФАРҒОНА ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	22,4
Гурлан	25,8
Янгиариқ	24,2
Қўшкўпир	22,2
Хива	19,9
Шовот	19,0
Ҳазорасп	17,7
Урганч	15,1
ХОРАЗМ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА	21,3
Нукус	33,7
Шуманай	17,8
Тўрткўл	13,6
Тахтакўпир	13,5
Қўнғирот	9,9
Кегайли	6,3
Беруний	4,3
Хўжайли	3,6
Чимбой	2,5
Амударё	2,5
Мўйноқ	—
ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР БЎЙИЧА	9,1
Республика бўйича	47,3

Республикамизнинг кўпгина колхоз ва совхозлари жамоат чорвачилиги учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратиш мақсадида кўплаб пичан жамғармоқдалар. Шу билан бирга кўпгина хўжаликларнинг раҳбарлари бу йилги қиш сабоқларидан тегишли хулоса чиқариб олмадилар ва етарли ем-хашак базаси яратиш тўғрисида қатъий чора — тадбирлар кўрмаётирлар.

21 июлгача бўлган маълумотга кўра, Қорақалпоғистон АССР колхоз ва совхозларида планга нисбатан дағал хашак тайёрлаш фақат 9,1 процент бажарилган ёки ўтган йилнинг шу даврига қараганда 14,6 минг тонна кам ем-хашак тайёрланган. Хоразм областида эса 21 процент ёки ўтган йилдагига нисбатан 15 минг тонна кам, Фарғона областида 22,4 процент ёки бултур шу вақтдагига нисбатан 16 минг тонна кам озуқа тайёрланган.

Айниқса, Ўрта Чирчиқ, Ильич, Янгиер, Мирзачўл, Пахтакор, Бағдод, Риштон, Охунбобоев, Уйчи, Андижон, Қўрғонтепа, Ғаллаорол, Когон, Қоракўл, Китоб, Гагарин районлари, Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРнинг барча районлари хўжаликларида ем-хашак тайёрлаш жуда суст боряпти.

Дағал хашак — янтоқ, шувоқ ва бошқа ўсимликлар ҳисобига кўплаб ем-хашак жамғариш имкониятлари бор. Бироқ ҳозиргача Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССР хўжаликлари дағал хашак йиғиштириб олишга киришмаганлар.

Сомон — жамоат чорвачилиги учун озуқа жамғаришда катта резерв ҳисобланади. Кўпгина хўжаликлар бу қимматли озуқани тайёрлашда яхши ташкилотчилик кўрсатмаётирлар. Ширали озуқа тайёрлашда ҳам аҳвол яхши эмас.

Кўпгина колхоз ва совхозларда ҳалигача силос ўриш комбайнлари ва силос иншоотлари тахт қилиб қўйилмаган. Мавжуд силос ўриш комбайнларининг фақат 39 проценти созланган. Қорақалпоғистон АССР, Хоразм ва Наманган областларида комбайнларнинг атиги 11-33 проценти тахт қилиб қўйилган.

Қишлоқ хўжалик органлари, хўжалик раҳбарларининг шу кундаги асосий вазифаси — озуқа тайёрлаш суръатини янада кучайтириш ем-хашак тайёрлаш бригадаларини техника ва ишчи кучи билан таъминлаш, озуқабоп экинлар парваришини кучайтириш ва об-тобида суғоришдан иборат.

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

ҒАЛЛА УРИМИ ИЛҒОРЛАРИГА ЁРЛИҚЛАР

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг президиуми республикадаги ғаллакор хўжаликлар ўртасидаги социалистик мусобақанинг 1969 йил июль ойи иккинчи ўн кунлиги якунларини қараб чиқди.

Ўзбекистон касаба союзлари республика Советининг фахрий ёрлиғи ҳамда биринчи мукофоти билан Қашқадарё область, Ғузор районидаги Киров номли совхоз коллективи тақдирланди. Сирдарё область, Зомин районидаги «Ховос» совхози коллективига Узсовпрофнинг фахрий ёрлиғи ва иккинчи мукофоти берилди.

Тошкент область, Урта Чирчиқ районидаги «Ғаллақудуқ» совхози коллективи Узсовпрофнинг фахрий ёрлиғи ва учинчи мукофоти билан тақдирланди.

КУБА ХАЛҚИГА ТАБРИК

Л. И. Брежнев, Н. В. Подгорний ва А. Н. Косигин ўртоқлар Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари, Куба Республикаси Революцион ҳукуматининг Бош министри ўртоқ Фидель Кастро Рус ва Куба Республикасининг Президенти ўртоқ Освальдо Дортикос Торрадога телеграмма юбордилар. Телеграммада Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми, СССР Министрлар Совети ва бутун совет халқи номидан Куба Коммунистик партияси Марказий Комитетига, Куба Республикаси революцион ҳукуматига, қаҳрамон Куба халқига Миллий қўзғолон куни муносабати билан қардошларча салом ва энг самимий қутловлар йўлладилар.

Куба меҳнаткашлари, дейилади телеграммада, Куба Коммунистик партияси раҳбарлигида Миллий қўзғолон кунини социалистик қурилишда, қардош социалистик мамлакатлар билан ҳамкорликни ва жипсликни мустаҳкамлашда янгидан-янги муваффақиятларни қўлга киритиш билан кутиб олмоқдалар. Ўз революцион ғалабаларини мардонавор ҳимоя қилишда ва янги жамият барпо қилиш учун курашда Куба халқи Совет Иттифоқи, бошқа социалистик мамлакатлар, Лотин Америкасидаги тараққийпарвар кучларнинг, бутун революцион ҳаракатнинг қўллаб-қувватлашидан фойдаланмоқда. КПСС Марказий Комитети ва Совет ҳукумати шу нарсани мамнуният билан қайд қиладиларки, Совет Иттифоқи билан Куба Республикаси халқлари ўртасидаги дўстлик, ҳамкорлик ва бир-бирига ўзаро ёрдам кўрсатиш муносабатлари тобора активлашиб бормоқда ва кенгаймоқда.

Революцион Кубанинг шонли байрами кунида, дейилади телеграмманинг охирида, кўп миллионли совет халқининг ҳис-туйғуларини ифодалаб сизларга, азиз дўстларимиз ва сиз орқали Кубанинг барча меҳнаткашларига Кубада социалистик жамият барпо қилишда, Совет — Куба қардошлик муносабатларини ҳар тарафлама мустаҳкамлашда, коммунизм тантанаси учун биргаликда олиб бораётган курашимизда янгидан-янги муваффақиятларга эришувингизни тилаймиз.

САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ КОМАНДИРЛАРИ

СМЕНА МАСТЕРИ

Қаршибойнинг тўрт фарзанди бор. Тўнғичи 7-синфда, энг кичиги 2-синфда ўқийди. Оила аъзолари билан завод томонидан берилган янги уйга кўчиб кирган куни ўтмишини эслаб кетди. Уй-рўзғордан камчилиги йўқ. Уйи кўп хонали. Ҳамма коммунал қулайликларга эга. Лекин у корхона учун шунчалик керакли одам бўлиб етишгунча қандай йўлларни босиб ўтди?

У шу ҳақда ўйлаётган эди. Қаршибой ёшлигиданоқ техникага ихлосманд эди. Тракторчилар бригадасида ҳам ишлаган. Бир неча мавсум ер ҳайдашда қатнашган. Шундай бўлса-да, корхонада ишлашга орзуманд эди. Унинг бу орзулари Самарқанд областидаги Оқтош пахта тозалаш заводига киришидан бошлаб ушалди.

Цех бошлиғи Суннатилла Пирматов янги келган ишчи Қаршибойнинг меҳнатсеварлигига, ҳар бир ишга қизиқишига назар ташлаб юрди. Қуритиш-тозалаш цехидаги бошқа жараёнларни ҳам ўргана бошлаган Қаршибой ярқ этиб кўпчиликнинг эътиборини қозонди. Ўша вақтларда у слесарликни ўрганаётганди. Устози раҳбарлигида бу касбнинг ўзига хос жиҳатларини пухта ўрганди. Бу билан қаноатланиб қолмай, техника минимумини ўрганиш тўгаракларида ҳам қатнашди.

Сменада слесарь бўлиб юрган Қаршибой Эшиев Суннатилла Пирматовнинг тавсияси билан цех слесарлигига ўтказилди. Энди Қаршибойнинг масъулияти анча ортган эди. Чунки машиналарнинг смена давомида ишлашини таъминлашга нисбатан цехнинг кеча-кундуз бир меъёрда маҳсулот ишлаб чиқаришига эришиш слесардан катта шахсий жавобгарлик ҳамда масъулият талаб қиларди. Қаршибой буларнинг ҳаммасини жуда яхши англарди. Шунинг учун ҳам ишни ҳар жиҳатдан пухта ташкил этишга киришди. Натижада пахта тозалаш машиналарининг асосан соз ишлашига эриша бошлади.

Унинг номи корхона «Ҳурмат тахтаси»дан муносиб ўрин олди. Катта-кичик йиғинларда мақтала бошлади. У мана шу вазифага тайинланишидан олдин қуритиш-тозалаш цехидаги машиналар тез-тез бузилиб турар, бу эса ишнинг белига тепарди. Жин машиналари баъзи вақтларда тўхтаб қоларди. Зарур тадбирлар кўрилиши билан машиналар унумли ишлай бошлади. Маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми ҳам шунга яраша кўпайиб борди.

Энди Қаршибой Эшиев яна ҳам масъулиятлироқ вазифага ўтказилди. Корхонадаги барча машиналарнинг соз ишлашини таъминлайдиган завод слесари сифатида ҳам мардона меҳнат қилди. Ўзига таниш бўлмаган бир қанча янги машиналарнинг технологиясини, уларни тузатиш йўлларини ўрганди. Қаршибой меҳнат фаолияти давомида бир қанча шогирдлар тайёрлади.

Беш йилдирки, смена мастери бўлиб ишламоқда. Мастерлик ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини ошириш билан бирга сменада ишловчилар орасида кенг кўламда тарбиявий ишлар олиб боришни ҳам тақозо этадиган мансаб. Техника янгиликларини қунт билан ўрганиш, машиналарни созлашнинг илғор технологиясига амал қилиш, смена ишчиларининг малакасини ошириш орқали бу соҳада ҳам янги муваффақиятларни қўлга киритмоқда. Жин машиналари бир меъёрда ишлаши, слесарларнинг ўз вазифаларини садоқат билан адо этишлари, бошқа касб эгаларининг бурчларини ҳалол бажаришлари учун ҳаракат қилди.

Бу эса бутун смена давомида пахта тозалаш ва момиқ ажратиб чиқариш топшириқларининг муттасил орттириб бажарилишига ёрдам беряпти. Улуғ доҳий В. И. Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги шарафига мусобақани авж олдирган Қаршибой Эшиев бошлиқ смена коллективи ҳар куни 32 ўрнига 35-37 тоннадан маҳсулот тайёрламоқда. Прессловчи Р. Олтинов, жин машинасини бошқарувчи З. Тўраев, слесарь И. Комилов ўртоқлар сменадошлар мусобақасининг олдинги сафида боришяпти.

— Пахта тозаловчилар коллективида ҳар бир кишининг ўзига яраша ўрни бор. Қаршибой Эшиев бошқараётган смена эса заводимиз эришаётган зафарларга муносиб ҳисса қўшмоқда, — дейди завод директори Норбўта Ўринов.

Директорнинг фикр-мулоҳазаларига биз ҳам қўшиламиз. Корхонада бундай илғорлар, ўз касбига ихлос қўйган кишилар, ишлаб чиқариш командирлари қанчалик кўпайиб борса, олинган мажбуриятлар шунчалик тез адо этилаверади.

Л. ЭРГАШЕВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

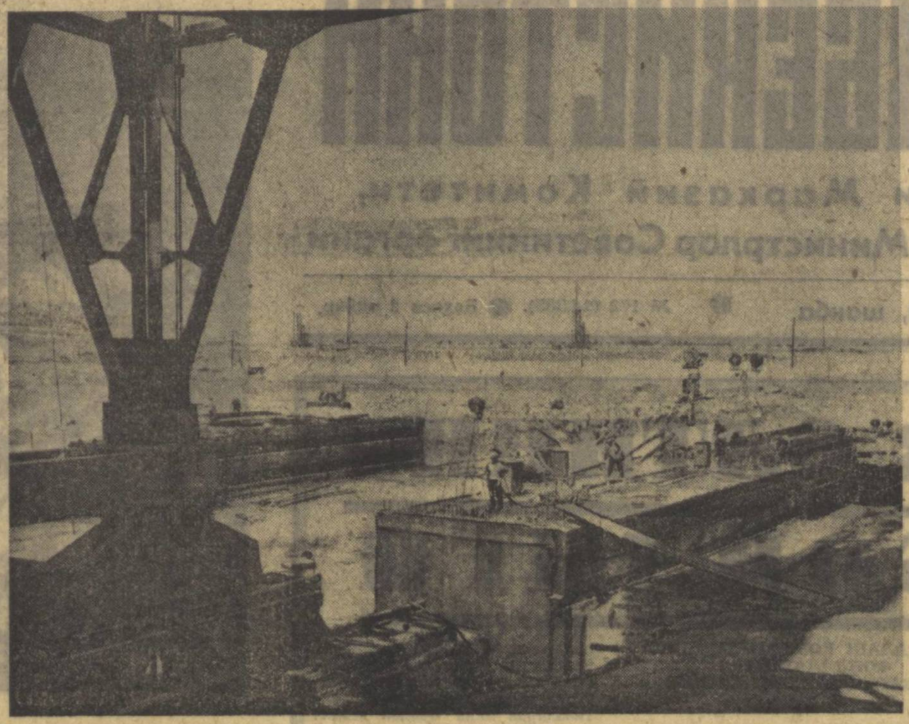

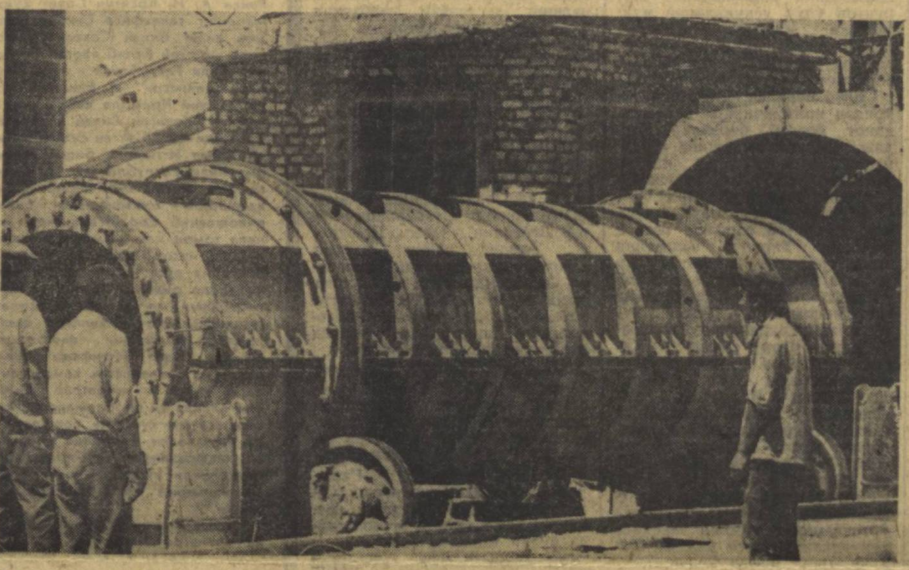

Қорақалпоғистон АССР. Тахиатош гидроузели қурилиши жадаллашиб кетди. Яна уч йилдан кейин бу сув иншооти қуриб битказилади. Суратларда: (юқорида) Тахиатош гидроузели тўғонининг бугунги кўриниши. Пастдаги суратда эса канал қирғоқларини мустаҳкамлаш учун ишлатиладиган темир-бетон қувурлар.

А. Лихварь фотоси, ЎзТАГ фотохроникаси.

АҲИЛ ОИЛАЛАР ДАВРАСИДА

МЕҲР БУЛОҒИ

Бугун онанинг энг бахтиёр куни. Бугун она қаттиқ ҳаяжонда. У дам-бадам қўлини кўксига қўйиб, гулдурос қарсаклар билан ўзини олқишлаб, самимий қалб сўзларини изҳор қилаётган кишиларга миннатдорчилик билдиради. Онанинг киприкларида севинч ёшлари ялтирайди... Ҳа, она бахтиёр, она ҳаяжонда. Бугун у юксак унвон — «Қаҳрамон она» унвонига сазовор бўлди, «Олтин юлдуз» медалини кўксига тақди... Район клубида тантанали мажлис кетмоқда. Она нур тўла кўзларини гоҳ минбарга, гоҳ залга тикиб, йиғилганларнинг шодон чеҳраларини кузатиб ўтирибди. Хаёл оти эса уни аллақачон узоқ-узоқларга олиб кетган.

... 1942 йилнинг кўклами. Юрт кўкида қора булутлар кезиб юрган вақт. Келин бўлиб тушганига эндигина икки ой бўлган Қурбоной замона зайли билан умр йўлдоши Шукрулло Мамедовни узоқ сафарга жўнатмоқда. Икки ёшнинг бир-биридан бир дақиқа ҳам ажралгиси келмайди. Аммо халқ, Ватан бошига оғир кунлар тушган. Қора вабо — фашист босқинчиларини юртимиз тупроғидан ҳайдаб чиқармагунча ҳеч кимнинг уйида ҳам, кўнглида ҳам ором бўлиши мумкин эмас. Буни яхши тушунган Шукрулло Ватан мудофаасига отланди. Қурбоной унга оқ йўл тилаб, Амударё қирғоғидаги Қипчоқ бекатигача кузатиб борди.

— Қурбоной, — деди Шукрулло овози титраб. — Мени кутинг. Йўқлигимни уйдагиларга билинтирманг. Ота-онамни сийлаб, иззат-ҳурматини жойига қўйинг... Мен ғалаба билан қайтаман.

— Соғ бориб, омон келинг, — деди кўзлари ёшланиб Қурбоной. — Кутаман. Ота-онангиздан кўнглингизни тўқ тутинг. Сизнинг ўрнингизга далага чиқаман. — У қувноқ гапиришга ҳаракат қилди. — Босқинчи газандаларнинг адабини беринг.

Қурбоной ваъдасида қаттиқ турди. Далага чиқиб меҳнат қила бошлади. Ҳамма эркаклар фронтга кетиб, колхоз ишлари хотин-қизлар, қариялар зиммасига қолган. Аёллар кун демай, тун демай зарбдорларча ишлаб, жангчиларимизга ҳам моддий, ҳам маънавий мадад беришлари зарур эди. Фидойи аёлларимиз бутун уруш давомида бу вазифани шараф билан уддалай олдилар. Ишдаги қийинчиликлар, рўзғордаги етишмовчиликлар, ҳижрон азоблари Қурбоной матонатини бука олмади. У Шукруллога тинимсиз йўллаб турган дил каптарлари — хатларида соғинч ва меҳр-муҳаббат туйғулари билан бирга далада бажараётган ишлари, муваффақиятлари ҳақида ҳам фахрланиб ёзар эди.

Орзиқиб кутилган дил яйрар кунлар ҳам етиб келди. Ватанимизнинг ҳамма бурчакларида 1945 йил 9 май ғалаба байрами сифатида нишонланди. 27 май куни ғолиб паҳлавон Шукрулло ҳам эсон-омон уйга кириб келди. Катта тўй бериб, эл-юртга курсандчиликларини изҳор қилдилар.

Яна ширин, осуда ҳаёт давом этди. Эр-хотин Амударё районидаги Мангит шаҳрига кўчиб келишди. Шукрулло Мамедов район таъминот бўлимида омбор мудири бўлиб ишлай бошлади. Муштдайлигидан бошлаб суяги меҳнатда қотган Қурбоной уйда ўтиролмади. Ошхонага хизматга кирди. Серғайратлиги, чаққонлиги, одамшавандалиги билан тез орада ҳар иккиси ҳам кўпчиликнинг меҳрини ўзларига қаратдилар. Ҳалол меҳнат туфайли турмушлари яхшиланди. Оиладаги тотувлик, меҳрибонлик кун сайин ортиб, мустаҳкамланиб борди...

Йиллар карвони турна қатор тизилиб ўтиб турибди. Иқболи баланд Қурбоной ва Шукруллолар бўвали-жували, серфарзанд бўлдилар. Бири-биридан ширин ўғил-қизлари вояга етиб, совет мактабларида таълим-тарбия олмоқдалар. Бахтиёр онанинг катта ўғли Йўлдошбой Мангит шаҳридаги 44-автобазада инженер-техник бўлиб ишлайди. Қизи Клара бу йил Тошкент халқ хўжалиги институтини муваффақиятли тамомлади. Тамара Тошкент Давлат фармацевтика институтининг учинчи курсига ўтди. Файзулла автобазада слесарь. Ёқутжон, Бахтиёр, Дилором, Гавҳарлар ўрта мактабда аъло баҳолар билан ўқимоқдалар. Мақсуд, Дилраболар боғчага қатнашади.

Қурбонойнинг кўксида I-II-III даражали «Оналик шуҳрати» медаллари ярқирайди. Мана, уларнинг ёнига яна бир нишон — «Қаҳрамон она» нишони ҳам қўшилди. Ажойиб замона шарофати билан оддий бир она шунча иззат, шунча ҳурмат, шунча обрў-эътибор кўрмоқда. Ҳалол меҳнат сира ерда қолмас экан. Ошхонадаги кўп йиллик камтарин хизматлари учун Қурбоной Мамедова куни кечагина енгил саноат ходимлари байрамида ҳам медаль билан мукофотланган эди. Қувонч устига қувонч!

... Залда гулдурос қарсаклар тинмайди. Табриклаб сўзга чиқувчиларнинг кети узилмайди. Бахтиёр онанинг кўзларида севинч ёшлари жилоланади.

У. ҚУРБОНБОЕВ.

ЖАСОРАТ МАДҲИ

(ГАЗЕТХОНЛАР ХАТЛАРИДАН)

Улуғ Ватан урушида совет халқи буюк ғалабага эришди. Редакциямизга келаётган хатларнинг бир қисмида халқимизнинг азамат фарзандларининг душман билан бўлган курашларда кўрсатган мардлиги ва жасорати мадҳ этилади.

Мана улардан бири:

«1943 йилнинг май ойи... Харьков шаҳри ёнидаги шиддатли жанглар ҳозиргина тинди. Мана, танкка қарши артиллерия қисмининг Солижон Аҳмедов бошлиқ тўпчилари навбатдаги жангга ҳозирланмоқдалар. Кучли моторларнинг гуриллаши сокин далаларни ларзага солди. Ҳужумга тайёр турган жангчилар бир лаҳзани ҳам қўлдан бой бермадилар. Солижон олдинда келаётган танкни нишонга олди. Танкдан бурқсиб тутун чиқиб, аланга кўтарилди. 15-20 минут давом этган қаттиқ жанг натижасида фашистларнинг 8 танки ишдан чиқарилди. 2 та танк орқасига қайтиб кетди. Ана шу жангда ўзбек йигити Солижон Аҳмедов ажойиб жасорат кўрсатди. Шериклари жароҳатланиб, сафдан чиққан бўлсалар ҳам, у жангни тўхтатмади. Душман ҳужуми барбод бўлди.

Довюрак тўпчи С. Аҳмедовнинг Ватан олдидаги хизматларини партия ва ҳукуматимиз муносиб тақдирлади. Уни бир неча орден ва медаллар билан мукофотлади. Ҳозир у ўз она қишлоғи Бувайдада яшаб меҳнат қилмоқда», — деб ёзади ўртоқ Р. Избосаров.

Литвалик П. Фроловас, А. Раудамис, янгиариқлик Б. Авазов, тўрткўллик Н. Шарипов, тошкентлик Я. Мордухаев, нарпайлик М. Ҳамроев, зоминлик Т. Жумаев, самарқандлик Ю. Ўринбоев ва бошқалар йўллаган хат-хабарларида Иттифоқимиздаги барча миллат фарзандлари қаторида елкама-елка туриб она Ватанимиз мустақиллиги, халқ бахт-саодати йўлида курашган жасур фарзандларимиз ҳақида илиқ сўзлар ёзиб юборишган.

Душман билан бўлган жангларда мардлик ва жасоратнинг ажойиб намуналарини намойиш қилган жангчилар тинч ижодий меҳнатда ҳам бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

«Сиддор ака Ҳасанов номини Иштихон райони меҳнаткашлари ҳурмат билан тилга оладилар, — деб ёзади газетхон Р. Солихонов. Ўз жанговар дўстлари билан душманни Берлингача изма-из қувиб борган Сиддор ака 24 йилдан буён ўзи туғилиб ўсган Фрунзе номли колхозда бригада бошлиғи бўлиб ишлаётир. У бошлиқ бригада аъзолари пахта тайёрлаш йиллик планини ортиғи билан адо этмоқдалар. Бу йил бригада аъзолари гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» олишга аҳд қилишган».

Газетхонлардан Т. Мирзаев, Ю. Эминов, С. Мусаев, М. Муҳаммадиев, Э. Эшмирзаев, Э. Музаффаров ва бошқа ўртоқларнинг мактубларида Совет Иттифоқи Қаҳрамони Пиримқул Нурмонов, уруш қатнашчилари Маматқул Мустафоев, Қ. Мақсудов, Бопир Ҳасанов ва уларнинг қуролдошларининг қаҳрамонликлари ҳақида ҳикоя қилувчи лавҳалар келтирилган.

Уруш қурбонсиз бўлмайди. Р. Холиқов, Я. Вакман, А. Ҳамзаев ўртоқлар душманга қарши курашда ҳалок бўлган К. Фахруддинов, Б. Қулбоевларнинг қаҳрамонликлари ҳақида ёзиб юборганлар.

Фан ва техника янгиликлари

АВТОМАТ ТОВУҚ САНАЙДИ

МОСКВА. Москва областидаги «Большевик» колхозидан рационализатор П. В. Ковкалоч яратган махсус установка ёрдамида паррандачилик фермасининг «аҳолисини» автомат тарзда санаш мумкин. Счетчик товуқ чиқадиган туйнукка ўрнатиб қўйилади. Товуқ сайр қилиш ҳовлисига чиқар экан, махсус угольникни босади. Шу заҳоти мослама ишга тушиб, счетчик рақам уради. Угольник посонгисининг вазни таъсирида дастлабки вазиятга қайтади.

ҚОШ ҚОРАЙГАНДА АТМОСФЕРА

ТБИЛИСИ. Грузия астрофизиклари қош қорайган пайтларда атмосферанинг юқори қатламларида юз берувчи процессларни ўрганиш учун ажойиб йўл топдилар. Улар атмосфера гидроксили (кислород билан водород бирикмаси) тарқатувчи инфрақизил шўълаланишни ушлашга қодир электрон оптик ўзгартиргич қўллашни таклиф қилдилар. Бу шўълаланиш 70 километрдан 100 километргача бўлган баландликда ҳаво массасининг температураси билан айланишини аниқлашга имкон беради.

Баланд тоғликдаги астрофизика обсерваториясида иш кўраётган грузин мутахассислари жуда сезгир электрон асбоб ёрдамида ердан туриб атмосфера юқори қатламларининг инфрақизил шўълаланишини ўлчайдилар. Ҳозирга қадар бунга муваффақ бўлинмаганди.

Олимлар кош қорайган чоғда атмосфера температураси тахминан 1,5 соат мобайнида цельсий ҳисоби билан минус 50 градусдан плюс 50 градусга қадар ўзгариб туришини аниқладилар. Астрофизиклар тонг ёришаётганда гидроксил шўълаланиши кўпайишини янги асбоб ёрдамида пайқашга муваффақ бўлдилар. Бу нарса қуёш чиқаётган чоғда атмосферада бўлувчи фотохимик процесслар мураккаблигидан далолат беради.

Бу тадқиқотлар астрофизикларга атмосферанинг юқори қатламларида қуёш иссиқлиги тўпланиш мураккаб процессини тушунишларига ёрдам беради. (ТАСС).

МУЗОКАРАЛАР ТУГАЛЛАНДИ

Москвада СССР Министрлар Совети Ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков бошчилигидаги Совет ҳукумат делегацияси билан Саноат министри В. Лескинен бошчилигидаги Финляндия ҳукумат делегацияси ўртасида олиб борилган музокаралар 17 июлдан 23 июлгача давом этди.

Музокаралар давомида техникавий ва иқтисодий масалалар, шунингдек Финляндияда атом электро станцияси қурилиши лойиҳаси билан боғланган хавфсизлик масалалари муҳокама қилинди. Протокол тузилди. Делегациялар Финляндияда атом электр станцияси қуриш соҳасида ҳар иккала томон ўртасидаги ҳамкорлик тўғрисида бош битим учун асос сифатида бу протоколни маъқуллаганини ўз ҳукуматларига яқдиллик билан тавсия этадилар. Масала ижобий тарзда ҳал этилган тақдирда, бу битим 9 сентябрда Хельсинкида имзоланади.

Протокол ҳамкорлик ва атом электростанциясини қуриш тўғрисида ўтган йили июль ойида Хельсинкида олиб борилган музокараларнинг натижаларини мустаҳкамлайди.

Финляндия ҳукумат делегациясининг аъзоларига Новоронежск атом электростанциясининг иши билан, шунингдек И. В. Курчатов номидаги атом энергияси институтида бир қанча илмий-техника масалалари билан танишиб чиқиш имконияти берилди.

Музокаралар амалий, дўстона вазиятда ўтди. (ТАСС).

БУЮК ДАВЛАТ АРБОБИ

В. И. Ленин инсоният тарихида буюк мутафаккир ва жаҳон пролетариатининг доҳийси, илмий коммунизм назариётчиси, Коммунистик партия асосчиси ва дунёда биринчи ишчи-деҳқон социалистик давлатининг асосчиси сифатида, мамлакатимизда социалистик қурилишнинг жонкуяр раҳбари, кўзга кўринган давлат арбоби сифатида машҳурдир. В. И. Ленин социалистик давлатни ташкил этишнинг асосий принциплари ва фаолиятини назарий жиҳатдан асослаб берди ҳамда ишлаб чиқди. Ана шу принципларни ҳаётга тадбиқ этишга амалий раҳбарлик қилди. Унинг улуғвор ишларида назария ва практиканинг бирлигини, жаҳон революцион процесси билан илмий коммунизмнинг қўшилиб кетганлигини кўрамиз.

Улуғ доҳиймизнинг бебаҳо назарий ва амалий фаолиятида Совет социалистик давлатининг қурилиши масалалари асосий ўринни эгаллайди. В. И. Ленин Маркснинг давлат тўғрисидаги таълимотини оппортунистларнинг бузиб кўрсатишларидан тозалаш билан бирга, уларни ғоявий жиҳатдан тор-мор қилди. Давлат ва революция тўғрисидаги марксистик таълимотнинг софлигини ҳимоя қилди. Социализм ва коммунизм қуриш учун социалистик революция қилиш ҳамда янги, пролетар давлат аппаратини ўрнатиш зарурлигини исботлади.

В. И. Ленин ҳатто Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалаба қозонгунгача ишчилар синфи ва барча меҳнаткашларни капитализмдан социализм ва коммунизмга ўтишдаги давлат қурилишининг аниқ программаси билан қуроллантирди. Бу Совет давлатини барпо этиш ва мустаҳкамлашда, унинг социализм қурилишида асосий қурол сифатидаги ролини ва функциясини аниқлашда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. В. И. Ленин бизнинг мамлакатимиз шароитида пролетариат диктатурасининг энг яхши давлат формаси — Советларни кашф этди.

В. И. Ленин мамлакатимизда социалистик революцияни амалга ошириш ва Совет социалистик давлатини қуришга раҳбарлик қилди. Советларнинг тарихий иккинчи Бутунроссия съезди ва бошқа съездлари унинг раҳбарлигида ўтди. В. И. Ленин Совет ҳукуматининг сулҳ ҳақидаги, ер тўғрисидаги, меҳнаткаш ва эксплуатация қилинувчи халқларнинг ҳуқуқлари декларациясини ва бошқа муҳим ҳужжатлар лойиҳасини шахсан ўзи тайёрлади. В. И. Ленин РСФСР ва СССР Халқ Комиссарлари Советининг биринчи Раиси бўлган эди. Унинг Совет ҳукумати бошлиғи лавозимидаги фаолияти Совет давлат аппаратининг ҳақиқий халқчил, социалистик услуб ва методини ишлаб чиқишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди. Ленин давлатни бошқаришнинг форма ва методларини такомиллаштиришга интилар, давлат аппаратида бюрократизм ва сансалорликка қарши кескин курашар, давлат аппаратининг кенг меҳнаткашлар оммаси билан алоқасини мустаҳкамлаш ва кенгайтиришига алоҳида эътибор берар эди.

В. И. Ленин ҳаёти ва фаолиятини ўрганар эканмиз, аввало унинг турмуш илгари сурган барча масалаларга илмий ёндошиши кўзга ташланади. В. И. Ленин жамият тараққиёти тарихини ҳаммадан яхши билар, унинг моҳиятини, қонуниятларини, фалсафани, сиёсий иқтисодни чуқур тушунар эди. Ленинча ғоялар ҳаётнинг ўзидан, ижтимоий тараққиёт талабларидан келиб чиқади. Капиталистик ишлаб чиқаришнинг тараққиёт моҳияти ва тенденцияларини К. Маркс ва Ф. Энгельсдан кейин ўрганган В. И. Ленин капитализмнинг ҳалокати муқаррарлиги ва социализмнинг ғалабаси қонунийлиги тўғрисидаги хулосага келади. Империализм шароитида яшаб, унинг тараққиёт характерини таҳлил қилган Ильич социалистик революция дастлаб бир неча мамлакатда, ҳатто алоҳида олинган мамлакатда ҳам ғалаба қилиши мумкин деган ғояни илгари сурди. Чунки капиталистик мамлакатларда иқтисодий ва сиёсий тараққиётнинг нотекислиги социалистик революцияларнинг турли мамлакатларда турли вақтда етилишига шароит яратган эди.

Улуғ доҳийнинг Туркистон, Бухоро ва Хоразм ҳақидаги фикрлари Ўрта Осиё тўғрисидаги материалларни чуқур ўрганганлигидан далолат беради. В. И. Ленин Ўрта Осиёнинг ўтмишини, унинг социал-иқтисодий ва маданий-сиёсий аҳволини, тараққиёт истиқболи ва имкониятларини яхши биларди. Ўрта Осиё экономикасининг аҳволини чуқур таҳлил қилиш, булардаги синфий кучларнинг нисбатини билганлиги туфайли В. И. Ленин бу ўлка халқларининг тараққиёт йўлларини аниқлади. Революциягача Туркистонда қолоқ иқтисодий муносабатлар ҳукмрон эди, мамлакатда саноат пролетариати деярли йўқ эди. Лекин, шунга қарамасдан, Туркистон коммунистларининг революцион иши кўрсатадики, — деган эди В. И. Ленин Коминтерннинг иккинчи конгрессида, ўлканинг ярим феодал қарамлигидаги деҳқонлари ўз давлатини советчасига ташкил этиш ғоясини аъло ўзлаштира оладилар ва уни амалга ошира оладилар.

В. И. Ленин кам тараққий этган мамлакатлар капитализмни четлаб ўтиб, социализм қуришлари мумкинлиги тўғрисидаги назариясини олға сурди ва исботлади. Турмуш ана шу ленинча қоидаларнинг ҳаётийлигини кўрсатди.

Доҳий жамият ҳаёти проблемаларини ҳал қилишга ижодий ёндошишни талаб қилар, маҳаллий хусусиятларни, омманинг синфий етуклик ва онглилик даражасини ҳисобга олмасдан социалистик принципларни қўллашга қарши эди. Ленин таълимоти билан қуролланган партиямиз коммунистик қурилишнинг улкан проблемаларини ижодий ҳал қилмоқда.

Ленинча иш услубининг характерли хусусиятларидан бири ишда коллектив фикри, омманинг кайфияти ва хоҳишини ҳисобга олишдир. У ҳамиша ўз фикрини бошқалар билан ўртоқлашарди. В. И. Ленининг асарларида биз доҳийнинг Сиёсий Бюрога, партия ва давлатнинг баъзи арбобларига у ёки бу масалани Сиёсий Бюро, Халқ Комиссарлари Советида муҳокама қилишни илтимос қилиб, ёзган хат ва ёзишмаларини учратамиз. В. И. Ленин субъективизм, волюнтаризм, масалани бир томонлама ҳал этишнинг ашаддий душмани эди. У коллектив иродасини, коллектив маслаҳатини юқори баҳоларди. Доҳий ҳаёт вақтида чет эл ҳарбий интервенцияси ва гражданлар урушининг энг оғир йилларида ҳам Советларнинг съездлари мунтазам чақирилиб турди.

Ишчанлик, сўз ва иш бирлиги, қабул қилинган қарорларни аниқ бажариш, мақсадга қисқа ва тўғри йўл билан эриша олиш — ленинча иш услубининг муҳим қоидаларидан биридир. В. И. Ленин қабул қилинган қарорнинг албатта бажарилишини талаб қилар эди. Агар у ёки бу ходим ҳукумат қарорини бажармаса, Владимир Ильич айбдорни қамоқ жазосигача тортишни талаб қилар эди. У ҳеч қачон ўз амалидан фойдаланмас, белгиланган қоидаларни ўзи учун суиистеъмол қилишларига ҳеч қачон йўл қўймас эди. 1918 йил 23 майда В. И. Лениннинг маошини 500 сўмдан 800 сўмга ошириб қўйгани учун В. Д. Бонч-Бруевичга қаттиқ ҳайфсан эълон қилиб ёзган хати кўпчиликка маълум. Доҳий ҳар бир ходимдан масъулиятни, бошланган ишни охирига етказишни, меҳнаткашларнинг шикоят ва аризаларини ҳал этишда сансалорликка йўл қўйган, илтимос, шикоят ва ариза билан келган гражданларни сарсон қилган шахсларни қаттиқ жазолашни талаб қилар эди.

Айни пайтда доҳиймиз барча ходимлар билан хушмуомала, ўзаро суҳбатда жуда оддий эди: В. И. Ленин арзимаган хизмат учун ҳам миннатдорчилик билдиришни эсдан чиқармасди. У одамларга жуда меҳрибон, одамларнинг саломатлигини катта бойлик ҳисоблаб, уларнинг саломатлиги ҳақида оталарча ғамхўрлик қилар эди. Машҳур тарихчи, Маориф Халқ Комиссарининг ўринбосари М. Н. Покровский касал бўлиб қолганида В. И. Лениннинг таклифи билан Марказий Комитет М. Н. Покровскийга қуйидаги режимга риоя қилишни белгилаб берган эди: ҳафтада икки кун Москвадан ташқарида — боғда дам олиб, ҳар куни 4-5 соатдан ортиқ ишламасдан, маъмурий ишни чегаралаб, кўпроқ вақтини бадиий асар ўқиш билан ўтказиш, овқатдан кейин ҳар куни икки соат ётиб дам олиш.

В. И. Ленин бир неча йил мобайнида Халқ Комиссарлари Советига раҳбарлик қилди ва унинг мажлисларини ўзи олиб борди. Халқ Комиссарлари Советида муҳокама қилган масалалар пухта тайёрланар эди. Мажлисда ортиқча одам қатнашмасди. Музокарада сўзга чиққан ўртоқлар фақат масаланинг моҳияти бўйича қисқа ва аниқ гапирардилар. Ленин узундан-узоқ нутқларни ёқтирмасди. Курскийга Халқ Комиссарлари Советининг умумий кун тартиби тўғрисида ёзган хатида: докладчиларга сўзлаш учун 10 минут, нотиқларга биринчи марта беш минут, иккинчи марта уч минут вақт белгилайди, уларга икки мартадан ортиқ сўз бермасликни ёзади.

Коммунистик партия ва Совет давлат аппарати ўз фаолиятларида ленинча принципларга оғишмай амал қилмоқдалар, давлат аппарати иш методи ва услубларини такомиллаштиришга интилмоқдалар.

Ш. УРАЗАЕВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси.

«ГОҲ СОЗ, ГОҲ СУҲБАТ»

Урганч шаҳридаги Ленин номли истироҳат боғида ўтказилган кеча шундай деб аталди. В. И Ленинга бағишланган бу кечада революция ва меҳнат ветеранларининг, донишманд қарияларининг қизиқарли ҳикоялари, халқ мақомлари доҳийни мадҳ этувчи қўшиқлар билан алмашиниб турди.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ҳожихон Болтаев ва унинг мақомчи шогирдлари жозибадор куй ва қўшиқлар билан кечага файз киритишди. Шоирлар мушоираси авж олди

Урганч шаҳар партия комитети ташкил этган «Гоҳ соз, гоҳ суҳбат» кечаси шаҳар меҳнаткашларида яхши таассурот қолдирди.

Ф. ЗОҲИДОВ.

Республикамизнинг гуркираб ўсиб бораётган шаҳарларининг бугунги қиёфаси ҳаммани қувонтирмоқда. Жумладан Олмалиқ шаҳрининг бугунги салобати айниқса кўркамдир. Бу ерда кейинги пайтларда ҳамма қулайликларга эга бўлган кўп қаватли уй-жой бинолари қурилиб, меҳнат аҳлига тақдим этилди. Суратда: Олмалиқ шаҳрининг Ленин проспекти.

И. Глауберзон фотоси.

НАМУНАЛИ УСТАВ ЛОЙИҲАСИ ДЕҲҚОНЛАР МУҲОКАМАСИДА

КОЛХОЗ РИСОЛАСИ

Ҳар бир хўжаликнинг ўзига хос тарихи, маълум даражадаги шуҳрати бўлади. Бу тарихни колхоз аъзоларининг ўзлари яратишади. Уларнинг астойдил қилган меҳнати ўз колхозларининг шуҳратини оширади, бойлигига бойлик қўшади, ташкилий-хўжалик томондан тобора мустаҳкамлайди. Пахтакорларимиз уддабурон, ташаббускор, меҳнатсевар ва аҳил деҳқонлар. Пахта ҳосилдорлигини ошириш, чорвачиликни ривожлантириш, халқ бойлигини купайтириш йўлида ҳеч ким меҳнатини аямайди. Колхоз тузумининг дастлабки йилларидаёқ бу удум анъанага айланган эди. Натижада колхозимиз тез орада бутун республикага машҳур бўлиб қолди. Файзулла бобо Юнусов бошлиқ звено бунга асос солди.

Бундан қарийб ўттиз тўрт йил илгари қудратли техника, таъсирчан минерал ўғитлар, мўъжизакор химикатлар жуда оз, сув ниҳоятда танқис бўлган, пахта етиштириш асосан от-улов зиммасига юклатилган, дала ишлари қўл кучи билан бажариб келинган мураккаб бир шароитда бободеҳқон Файзулла Юнусов раҳбарлик қилган звено ҳар гектар ердан 57 центнердан хирмон кўтариб, ҳосилдорликда рекорд қўйган эди. Усто пахтакор бошлиқ звено аъзоларининг ҳалол меҳнати, аҳиллиги, иш билармонлиги колхозимизнинг шуҳратини оширди. Колхозимизнинг юксалишида ўша йили баҳорда колхозчиларнинг Бутуниттифоқ иккинчи съездида қабул қилинган қишлоқ хўжалик артелининг намунали Устави ҳам, шубҳасиз, катта роль ўйнади.

Намунали Устав чинакам колхоз рисоласи бўлиб хизмат қилди. Партия ва ҳукуматнинг кундалик ғамхўрлиги, бениҳоя катта ёрдами, колхозчи деҳқонларнинг тер тўкиб қилган меҳнати, ишчилар синфининг ва бутун совет халқининг зўр бериб сарфлаган куч-ғайрати туфайли қишлоқларда буюк ўзгаришлар юз берди. Колхозлар механизациялашган йирик корхонага айланди. Қурилишлар бениҳоя кўпайди, қишлоқлар обод бўлди, гўзаллашди, унинг қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгарди.

Деҳқонлар ва чорвадорларнинг ҳам онги ошди. Меҳнат интизоми мустаҳкамланди. Юқори ҳосил усталари, тажрибакор чорвадорлар кўплаб етишиб чиқди. Қишлоқ хўжалик мутахассисларининг, омилкор механизаторларнинг сони тобора кўпаймоқда. Натижада колхозлар йил сайин кўпроқ деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиришга муваффақ бўлишяпти. Коллектив хўжаликлар донг таратишяпти. Буни колхозимиз мисолида ҳам яққол кўриш мумкин.

1935 йилда колхозимизда биргина Файзулла бобо Юнусов звеноси рекорд ҳосил олган бўлса, эндиликда бундай машҳур пахтакорлар ўнлаб саналади. Пахта майдонларимиз ҳам ўша вақтдагига нисбатан уч баравар кенгайди. Ўтган йили ҳар гектар ердан 35 центнердан ўрта толали пахта олдик. Давлатга 3500 тонна, яъни пландагидан 600 тонна кўп «оқ олтин» сотдик. Машина терими плани 115 процент адо этилди. Илғор механик-ҳайдовчиларимиздан Ғайбулла Бўриев, Шариф Сирожов, Саъдулла Туробовлар ўз агрегатлари бункеридан 120-125 тоннадан пахта тўкишди.

Лекин бу билан қаноатланиб бўлмайди. Чунки, турмуш яхшиланган, саноат ривожланган сари қишлоқ хўжалик маҳсулотларига бўлган эҳтиёж ошаверади. Бу талабни мумкин қадар кўпроқ қондириш вазифаси биз, колхозчи деҳқонлар ва чорвадорлар зиммасига тушади. Эндиликда ҳаёт колхозларда ишни шунга қараб қайта қуришни тақозо этмоқда. Колхозчиларнинг иккинчи съездида қабул қилинган намунали Устав ҳозирги талабга тўла жавоб бермай қолди. Колхозларнинг янги, ўсиб бораётган эҳтиёжини қамраб оладиган янги Уставни қабул қилишни замон талаб этди. Колхозчиларнинг Бутуниттифоқ учинчи съездига тайёргарлик кўрувчи комиссия колхоз (қишлоқ хўжалик артели)нинг Намунали Устави лойиҳасини ишлаб чиқди. Бу лойиҳа коллектив хўжаликлар аъзоларининг кенг муҳокамасига ҳавола қилинди.

Колхозимиз аъзолари намунали Устав лойиҳасини синчиклаб ўқиб-ўрганмоқдалар. Далачилик бригадаларида, чорвачилик фермаларида лойиҳани муҳокама қилишга бағишлаб ўтказилаётган йиғилишларда, мажлисларда улар ўз фикр-мулоҳазаларини айтмоқдалар. Улар лойиҳада колхоз тузумининг дастлабки йилларидан бошлаб то ҳозиргача қишлоқларда юз берган жуда катта социал-иқтисодий ўзгаришлар равшан кўрсатиб берилганлигини ва колхозларнинг истиқболи тўла баён қилинганлигини, қабул қилинадиган янги намунали Устав коллектив хўжаликларнинг ҳақиқий рисоласи бўлиб хизмат қилажагини таъкидламоқдалар. Шу билан бирга, лойиҳанинг баъзи моддаларини тўлдирмоқдалар.

Масалан, **лойиҳанинг 44-моддасини конкретлаштириш зарурлигини таклиф қилмоқдалар.** Чунки, бу модданинг биринчи абзацида колхоз территориясида истиқомат қилувчи ўқитувчиларга, врачларга ва бошқа мутахассисларга томорқа участкаси берилиши кераклиги айтилган-у, аммо унинг миқдори аниқ кўрсатилмаган. **Буни ойдинлаштириб, колхозда яшаб турган мутахассислар хўжалик аъзолари фойдаланаётган томорқа участкасининг ярмисига қадар бўлган миқдорда ер билан таъминланади. Бунда колхозларнинг ер-сув ва бошқа шароити ҳисобга олинади дейилса, шунингдек уларнинг қанча бош мол сақлашлари мумкинлиги аниқ кўрсатиб қўйилса жуда яхши бўларди.**

Бизнинг фикримизча, Уставнинг колхоз бошқарув органларига доир моддасини ҳам тўлдириш керак. Янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига колхозларнинг экин майдони кенгайиб бораётганлигига, хўжаликлар комплекс механизациялашаётганлигига, иш ҳажми ортаётганлигига қарамасдан, колхоз раисининг ўринбосари лавозими шу вақтгача йўқ. Намунали Устав лойиҳасида ҳам бу лавозим ҳақида ҳеч нарса дейилмаган. **Ҳаёт лойиҳанинг 46-моддасини тўлдириш кераклигини тақозо этмоқда. Яъни «раис» сўзидан кейин «раис ўринбосарини» деган сўзни қўшиб «колхозчиларнинг умумий йиғилиши колхоз раисини, раис ўринбосарини ва ревизия комиссиясини сайлайди» дейилса, мақсадга мувофиқ бўлур эди.** Шундай қилинса битта лавозим қўшилади. Бунга колхозларнинг қудрати етади. Маданий-оқартув ишлари янада юришиб кетади. Қишлоқларда қурилишлар бундан ҳам кўпаяди. Негаки, бу ишларни раис ўринбосари бажаради.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштиришни йил сайин кўпайтириш ва сифатини яхшилаш, колхозни тағин ҳам юксалтириш учун колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш, уларнинг кун сайин намунали ишлашларига эришиш учун моддий манфаатдорлигини ошириш, меҳнатни қадрлаш, баъзи меҳнат интизомини бузаётган колхозчиларга нисбатан эса қаттиқ қўлли бўлиш лозим. **Бу ўринда мен колхозчиларимизнинг фикрини қувватлаб, Уставнинг колхоз ялпи маҳсулотини ва даромадини тақсимлаш борасидаги 38-моддасига «умумий йиғилишнинг қарори билан рағбатлантириш ва мукофотлаш фонди тузилади» деб қўшиб қўйишни таклиф қиламан. Шу сингари, колхоздан ўзбошимчалик билан кетиб қолган ёки дангасалик қилиб ишламасдан юрган, лекин томорқа участкасидан бошқа колхозчилардек фойдаланиб келаётган кишиларни бу имтиёзлардан маҳрум этиш ҳуқуқи умумий йиғилиш ихтиёрига топширилади, деб кўрсатилса, Уставнинг интизомга доир моддаси янада тўлароқ бўларди.**

Колхозимизда махсус дафтар ташкил қилинган. Меҳнаткашларнинг фикр-мулоҳазалари, лойиҳани тўлдириш, унга аниқлик киритиш борасида киритган таклифлари бу дафтарларга ёзиб борилмоқда. Колхозчиларимиз ўз таклифларини амалий иш билан мустаҳкамлашяпти.

С. ҲОМИДОВ,
Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозининг раиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати.

Ўзбекистон ёзувчиларининг янги асарларидан

АЁЛ ҚАЛБИ

«ОДАМ БЎЛИШ ОСОН, ОДМИ БЎЛИШ ҚИЙИН» НОМЛИ РОМАНДАН ПАРЧА

<> <>

Бундан саккиз йил муқаддам жазирама ёз кунларининг бирида Мингбулоққа кираверишдаги оқ тунука томли уйнинг эшигини ёш бир йигит тақиллатди. Олис йўл юрганиданми ё иссиқ қаттиқ таъсир қилганиданми унинг оқ батист куйлаги кўкракларига ёпишиб қолган, ёқаси ичидан бўйнига ташлаб олган рўмолчаси жиққа ҳўл эди. Дам ўтмай у, кафтлари билан ясси пешанасини, бароқ қошлари аралаш юзкўзларини артарди. Ичкаридан ҳа деганда ҳеч ким чиқавермади шекилли, йигит бесўнақай картон чамадонини қўлига олиб, эшикни оёғи билан итарди. Йигит ичкарига кирди. Ровонда хонтахтага тирсакларини тираб, тасбеҳ ўгириб ўтирган кампирга кўзи тушди. Кампирнинг кўзлари юмуқ, ажин тортиб кетган ингичка лаблари нималардир шивирларди

—Буви,—деди секин йигит уни чўчитиб юбормаслик учун.

Кампир кўзларини очди ва рўпарасида жилмайиб турган йигитга тикилди. Кейин бирдан ўзини орқага ташлади-да, деди:

—Вой ўлақолай! Абдулламисан?

—Мен...

Абдулла чамадонини ерга қўйиб, ровонга кўтарилди.

—Вой бўйингга қоқай! Вой садағанг кетай! Сен келадиган кун ҳам бор экан-ку!

Кампир ёшига муносиб келмаган эпчиллик билан ўрнидан туриб, Абдуллани қучоқлади.

—Вой, мен ўлай, сени танимай! Индамай термулиб ўтирибсан-а! Эсонмисан, омонмисан? Нучук, болам, нучук? Бир ўзинг келдингми? Ойинг, даданг эсономонми?

Кампир янги кўрпача солиб, Абдуллани ўтказар экан, севинчидан ичига сиғмай, шанғиллаб гапирар, Абдулла эса жавоб беришга улгурмай, жилмаярди. У Мингбулоққа бу гал якка ўзи келган эди. Мактабни олтин медаль билан битириб, озод қушдек бўлгани учун, онаси ёлғиз ўзини юборишга қаршилик қилмади. Бир чамадон совға-салом қилиб бериб жўнатди. Абдулла бувисиникига, умуман шу қишлоққа келишни яхши кўрарди. Деярли ҳар ёз икки-уч ҳафта ойиси билан келиб турарди. Аммо икки йилдан бери, отаси касалга чалиниб ётиб қолганидан бери, келмаган ва бувисини жуда соғинган эди. Қариб, мункиллаб қолган, қоп-қора бу кампирни у яхши кўрарди, соатлаб унинг гапларини эшитарди, зерикмасдан ва кўпинча унинг ёнида ётиб, унинг ҳикояларини тинглаб тонг оттирарди

Хожарбуви ҳам неварасини яхши кўрарди. У келганда, ўтқизгани жой тополмай қоларди. Агар кўча-кўйда болалар билан ўйнаб у ер-бу ери чақа бўлиб қайтса бутун қишлоқни оёққа турғазиб, тўполон қиларди. Абдулла унинг яккаю-ягона набираси эди. У ўзи иккита фарзанд кўрган-биттаси Абдулланинг онаси Шаҳодат, иккинчиси, кенжаси Обид бўлиб у шу ўғли билан турарди. Шаҳарга, қизиникига борганда, икки кундан ортиқ туролмас, шаҳар шовқини, бозор-ўчари бошини оғритарди, сиқиларди. Бунинг устига у, анчагина қари бўлса ҳам, мустақил ҳаёт кечиришни истарди. Ўғли билан туришига қарамай, у ўз хўжалигига эга эди ва кўпинча ўғли унга ёрдам бериши ўрнига, ўғлининг кам-кўстларини у тўғрилаб юрарди. Шундан бўлса керак, ким билан гаплашмасин, ўзини виқор билан тутар ва дастурхон атрофидаги энг яхши дуоси: «Худо бировни-бировга зор қилмасин!» эди.

Қишлоқдагилар уни «Отинбиби» ё бўлмаса «Завод ая» деб аташарди. Абдулла, отинбиби, дейишларининг сабабини биларди. Хожарбуви анчагина ўқимишли аёл бўлиб, бир қанча китобларни, достонларни ёд биларди. Ёшлигида Анбаротинга эргашиб, бир қанча ғазаллар ҳам битган эди. Лекин у нима учун «Завод ая» дейишларини тушунолмасди. Бунинг эса каттагина тарихи бор эди.

Хожарбуви ўн саккиз ёшга тўлганида мардикорликка олиш бошланди. Шунда, Шаҳодат қўлида, Обид эса ҳали туғилмаган эди. Эри Мирҳолиқ Қўқоннинг машҳур пахтачи бойларидан бири Дўсимбойнинг Мингбулоқдаги пахта заводида ишларди. У анчагина келишган, баланд бўй, забардаст йигит эди. Йигирма чоғлиқ йигитни олиб кетишгандан кейин у ҳам хатга тушди. Мирҳолиқ уч кун уйдан чиқмай, тўртинчи куни азонда пишиллаб ухлаб ётган Шаҳодатнинг пешанасидан ўпди, хотинининг бошини силади-да, тўйда улоқчи ўртоғи ҳадя қилган суяк сопли пўлат ханжарни қайтарма этигига тиқиб қаёққадир кетди. Хожарбуви эрининг авзойидан бирон фалокат юз беришини сезган бўлса ҳам, уни йўлдан қайтармади. Бирон ишга жазм қилган эркакнинг йўлини тўсиб бўладими?! Шу куни Мирҳолиқ, ярим кечада қайтди Хотинига «ўрин сол» деди-ю, хонтахта ёнига чўзилганича ухлаб қолди. Хожарбуви эрталаб унинг этигини тозалар экан, бир пой этик ичида қотиб қолган нўхотдек қон томчисини кўрди. Тушликка яқин кимдир «мингбошини ўлдириб кетишибди, ўлиги Дўсимбойнинг оғилхонасидан топилибди!» деган хабарни олиб келди. Хожарбуви ховлида токнинг тагини ковлаётган эрига ялт этиб қараб қўйди. Аммо Мирҳолиқ ҳеч нарсага алоқаси йўқ одамдай ишида давом этди. Икки кундан сўнг эса мингбулоқлик саккиз кишини қаёққадир олиб кетишди. Шулар ичида Мирҳолиқ ҳам бор эди. Қаёққа олиб кетишди-нима қилишди ҳеч ким билмасди. Тахминан икки ойдан сўнг Шоҳимардоннинг этагидаги жарликдан ўн беш кишининг ўлиги чиқариб олинди. Еттитаси миршаб, саккизтаси мингбулоқлик йигитлар эди.

Мирҳоликнинг йигирмаси куни Хожарбувининг кўзи ёриди. Худди отасига ўхшаган дўнгпешана, қийиқ кўз ўғлини эри билан ўтказган яхши кунларидан обида бўлсин деб Хожарбуви унинг исмини Обид қўйдирди. Бир ҳафтадан сўнг эса эрининг ўрнига заводга ишга чиқди. Боласини орқасига боғлаб, пахта қуритди, тозалади.

Бир куни завод бўйлаб «Дўсимбой ота келармишлар» деган гап тарқалди. Ҳаммаёқ супуриб-сидирилди, сув сепилди. Тушга яқин бой икки отли файтунда келди. Ҳамма билан сўрашди, ҳол-аҳвол сўради. Заводни айланиб юриб, пахта чуваётган Хожарни кўриб қолди. Кимлигини унга тушунтиришди. Бой Хожарга тикилиб туриб:

— Шундай ҳурилиқога бу қора иш ярашмас,—деди.

Бойларнинг даҳшатли, қўпол бўлишини кўп эшитган Хожар, рўпарасидаги кимхоб тўнли қирқ эллик ёшлардаги хушбичим кишининг бу мулойим гапидан уялиб, бошини эгди. Бой чиқиб кетар экан, яна Хожарга тикилиб, деди:

—Унга енгил иш беринг. Қизим, ўзлигизни уринтирманг.

Шу куни бой қишлоқ ҳовлисида қолди. Эртасига кундузи заводга келганида, Хожарни ўз хонасига чақиртирди.

—Эрингиз катта гуноҳ қилиб қўйди,—деди эшик тагида чўккалаган Хожарга қарамай. — Лекин ҳақ жойида қарор топади. Худо унинг ҳам жазосини берди. Энди куйманг. Ёш экансиз, иккита болангиз бор экан. Энди уларни яхши тарбияланг. Бундан буён ўзим ҳолингиздан хабардор бўлиб тураман. Худо хоҳласа, турмушингиз яхши бўлиб кетади. Мени ўз отангиздек кўрингиз. Лаббай?

—Раҳмат, бой ота,—деди ўпкаси тўлган Хожар кўзига ёш олиб.

—Баракалла, баракалла. Бўлмаса, меҳмонни уйга олиб бориб, ҳожатингизга яратинг.

Бой киссасидан беш сўмлик тилла танга чиқариб Хожарнинг олдига ташлади.

—Олинг, қизим. Бой отам бердилар, денг. Олинг.

Хожар қўрқа-писа сачвони тагидан қўлини узатиб, тангани олди. Умрида бундай катта пул ушламаган Хожар ўзини йўқотиб, эшик кесакисига суяниб қолди. У нима қилишини, нима дейишини билмасди. Оғир аҳволдан уни бой қутқарди.

—Энди битта чой дамлаб келинг. Хўпми, қизим? Аччиқ бўлсин.

Хожар ташқарига отилди. «Нега бойларни ёмон дейишади?—ўйларди у.—Бойлар ҳам туппа-тузук одам бўлар экан-ку?»

Чой кўтариб, меҳмонхонага кирганда, Дўсимбой узун, қайирма пичоқ билан қалам тарашлаб ўтирарди. Хожарни кўриб жилмайди.

—Баракалла, баракалла. Қани, берироқ келиб, ўзингиз қуйиб беринг-чи! Ўзим қуйсам, ичгандек бўлмайман.

Хожар уялинқираб, хонтахта ёнига чўккалади. Кейин чойни бир-икки қайтариб, китойи пиёлага қуйди-да, бойга узатди. Унинг ҳар бир ҳаракатини ғалати назар билан кузатиб турган бой, пиёлани олиш ўрнига, унинг билагидан ушлади.

—Мунча тортинчоқсиз, қизим...

У шундай деб кутилмаган эпчиллик билан Хожарнинг қўлини қайириб ўзига тортди. Чой унинг тўни аралаш кўрпачага тўкилди. Ўзини йўқотиб қўйган Хожар бақиришини ҳам, бақирмасини ҳам билмасди. Бой унинг сачвонини юлиб олиб, кўкрагини таталай бошлади.

—Нима қиляпсиз, бой ота? — деди ғазаб билан Хожар ўзини ҳимоя қилиб.

Ҳеч нима қизим ҳеч нима...

Ҳожар бир силтаниб, қўлини бўшатди, шунда кўзи хонтахта устида турган пичоққа тушиб қолди. Бойнинг қучоғидан сирғалиб чиқишга ҳаракат қилар экан, кўз олдида эрининг этагидаги қон томчиси пайдо бўлди. Бир амаллаб, пичоқни олди-да, бор кучини тўплаб, бойнинг бўғзига солди. Бой бир «их!» деди ва хириллаб ёнбошига ағдарилди.

Хожар эшикка чиққандагина нима бўлганини англади ва бўшашиб деворга суяниб қолди. Уни бу аҳволда кўрган одамлар югуриб олдига келишди. Хожар қўлини зўрға кўтариб, меҳмонхонага ишора қилди. Одамлар ичкарига киришганда, бўйнига пичоқ санчилган Дўсимбой қонга беланиб, ўлиб ётарди...

Ушанда Хожарни кимдир олиб қочди. Ярим йилча у қишлоқма-қишлоқ, қўшнима-қўшни яшириниб юрди. Дўсимбойнинг ўлими қанча текширилмасин, ким ўлдиргани аниқланмади. Яна қишлоқни ағдар-тўнтар қилишга эса, қўрқишди. Қўқонда Совет ҳокимияти ўрнатилгандан кейин, Хожарбуви яна заводда ишлай бошлади. Кўп ўтмай уни завод директори қилиб тайинлашди. Бойнинг ўша фожиали меҳмонхонаси энди унинг иш кабинети эди. Шу кабинетда у икки марта Йўлдош Охунбобоев билан учрашди. Шу кабинетда орадан йигирма йил ўтгач, ўз жойини ёш бир қизга бўшатиб берди. «Завод ая» деган ном ҳам ўшандан қолган... Абдулла бувисининг катта ишлар қилган, жасур аёллигини яхши биларди.

Мана ҳозир ҳам унинг гапларига қулоқ солиб ўтирар экан, сўнгги икки йил ичида анча ўзгариб, ажинлари кўпайганига қарамай, ҳамон илгаригидек серҳаракат, соғломлигига қойил қолган эди.

Фотиҳадан сўнг, Хожарбуви дарров дастурхон ёзди, чой дамлаб келди-да, неварасининг ёнига ўтирди.

— Вой Абдулла-ей, Даданг қалай?

—Раҳмат, тузуклар,—деди Абдулла. — Қон босимлари анча тушган. Салом деб юбордилар.

—Саломат бўлсин. Бу касал унга қаёқдан юқа қолди экан?! Худо шифо берса, тузалиб кетар. Ўқишинг битдими энди?

—Ҳа олтин медаль билан тамомладим.

—Бўйингга қоқий!

Улар анчагача гаплашиб ўтиришди. Абдулла совғаларни топширди. Хожарбуви кўзига ёш олиб дуо қилди.

—Тоғамлар қани?

—Тоғанг больницада,—деди Хожарбуви қандайдир ташвиш билан.—Келинойингнинг кўзи ёрийдиган. Билмадим, бу гал нима бўлар экан,—кампир оғир хўрсинди.—Ҳар банданинг бошида бир ташвиш бор экан-да, болам. Тўртта туғди, тўрттови ҳам уйга келмай қазо қилди. Буниси энди нима бўлар экан? Майли, ишқилиб, тоғангнинг бахтига, ўзи омон бўлсин

—Ҳозир тоғанг ҳам келиб қолади. Сен бир пас чўзилгин. Мен дарров ош қилиб келаман.

Ўлмас УМАРБЕКОВ.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНИДА

«ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ»

Журналнинг июль сони босмадан чиқди. Унда КПСС Марказий Комитети июнь (1969 йил) Пленумининг «Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг якунлари тўғрисида»ги қарори эълон қилинган.

«Коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши» деган умумий сарлавҳа остида коммунистик ва ишчи партияларнинг халқаро Кенгаши тўғрисида ахборот, КПСС делегацияси бошлиғи КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвадаги халқаро Кенгашида сўзлаган нутқи, коммунистик ва ишчи партияларнинг Москвадаги Кенгашида қабул қилинган «Ҳозирги босқичда империализмга қарши кураш вазифалари ҳамда коммунистик ва ишчи партияларнинг барча антиимпериалистик кучларнинг ҳаракат бирлиги» деган Асосий ҳужжат, Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 100 йиллиги тўғрисида коммунистик ва ишчи партиялар Кенгашининг мурожаати «Вьетнамга мустақиллик, озодлик ва тинчлик!» Коммунистик ва ишчи партиялар халқаро Кенгашининг даъвати ва бошқа ҳужжатлар босилган.

Журналнинг «Экономика, ишлаб чиқариш, меҳнат» бўлимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари Н. Матчоновнинг «Чорвачиликни юксалтириш — кечиктириб бўлмайдиган вазифа» сарлавҳали мақоласи берилган.

ЭКРАН ЯНГИЛИКЛАРИ

Кино шинавандалари бу ҳафтада «Ўзбекфильм» маҳсулоти **«Йигит ва қиз»** деб аталган янги картина билан танишадилар. Фильм ёшлар ўртасидаги дўстлик, ҳалоллик, соф севги ва унга бўлган садоқат ҳақида ҳикоя қилади. Воқеалар фильм қаҳрамонлари Зулфия ва Собирнинг бир-бирларига бўлган муносабатлари, дунёқарашларидаги баъзи англашмовчиликларни бартараф қилиниши борасида очила боради. Фильм ёш ёзувчи Ў. Умарбеков ва Ю. Аветиковларнинг сценарийси асосида оператор Л. Травицкий томонидан суратга олинган. Унга Учқун Назаров режиссёрлик қилган. Асосий ролларни С. Берова, А. Умарбеков, Т. Азизов, С. Норбоева ва бошқалар ўйнайдилар.

Ченда босмахона омборида кўпдан бери ишлайди. Ёшлигини ногирон онасига қараш, унга парвона бўлиш билан ўтказган. Мана нури дийдаси ҳаётдан кўз юмибтики, у ҳеч нарса ҳақида ўйламай қўйди. Умидсизлик кайфиятига тушган Ченда ҳар кун меҳнат қилади-ку, аммо меҳнат завқи нима эканини билмайди. Чехословакиянинг «Баррандов» студияси ишлаган **«Икки кишига бир қафас»** фильми шундай бошланади. Бу фильмдаги қолган воқеалар Ченданинг уйига кутилмаганда ўғрилар таъқибидан қочиб яширинган гўзал Кристинага бўлган муносабатда очилади. Кинога Ярослав Мах режиссёрлик қилган.

Ёзувчи Армандо Роблес Гозойнинг **«Юлдузсиз Сильва»** номли ҳикояси асосида суратга олинган шу номли фильмда капиталистик дунёқарашнинг туб моҳиятини очиб бериш мақсад қилиб олинган. Перуда анча машҳур бўлган «Мартин Родригес» ва «Антара фильмс» студияларида суратга олинган мазкур картина 1967 йили Москва Халқаро кинофестивалида олтин медаль билан тақдирланган.

СУРАТДА: **Йигит ва қиз», «Икки кишига бир қафас» ва «Юлдузсиз Сильва» фильмларидан кадрлар.**

ХАТЛАРИНГИЗГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ХАРИДОРЛАР ТАЛАБИ

Чорнесар — Поп районидаги йирик қишлоқлардан бири. Қишлоқда жуда кўп маданий-маиший ва маданий-оқартув корхоналари бор. Лекин айримларининг иши талабга жавоб бермаётир. Ҳашаматли магазинларда зарур бўлган буюмлардан айримлари топилмайди. Савдо ходимларига ипакли кийимликлар, бахмал, чойнак-пиёла, лаган, линтер пахтани кўпроқ келтириш ҳақидаги илтимос қондирилмаётир.

Редакция меҳнаткашлардан олинган шу мазмундаги хатни Наманган область матлубот жамиятига юбориб, тегишли чора кўришни илтимос қилди. Олинган жавобда бундай дейилади:

— Меҳнаткашларнинг хати муҳокама қилинди ва келтирилган фактлар тўғри деб топилди. Сўнгги вақтлардагина Чорнесардаги магазинларга 2065 сўмлик ипакли кийимликлар, 1293 сўмлик бахмал ва бошқа саноат моллари жўнатилди. Чойнак-пиёла, линтер пахта берилаётган бўлса-да, ўсиб бораётган талабни тўла қондира олмаётир. Поп район матлубот жамиятига фонд бўйича ажратилган шу хил товарларни дарҳол ташиб олиш ва харидорларга сотиш топширилди. Келгусида магазинларда шундай товарларнинг кўпроқ бўлишини таъминлаш чоралари кўриляпти.

Турли мамлакатларда

БУГУН — КУБА РЕВОЛЮЦИЯСИ БОШЛАНГАН КУН

МОНКАДА ҚАҲРАМОНЛАРИ

Кубаликлар учун эски ҳарбий казарма Монкаданинг номи фидокорлик, мардлик ва қаҳрамонлик рамзи бўлиб қолди. Йиллар ўтар, аммо, диктатор Батистанинг Сантьяго шаҳридаги бузилмас қўрғони билан боғлиқ бўлган афсонавий ҳужум Куба тарихида мангу қолади.

...1953 йил 26 июлнинг тонг палласида Сантьягонинг одатдаги оромини ўқ овозлари бузди. Фидель Кастро бошчилигидаги бир группа ёш ватанпарварлар Монкадага ҳужум бошлашди. Шу пайтда уларнинг бирдан-бир буюк қуроли—орзу-истаги мамлакатни реакцион диктатура ва Америка асоратидан ҳалос қилиш эди. Улар ўз ватанларининг озодликка эришиб, иқтисодий ва ижтимоий тараққиёт йўлига ўтишини жуда-жуда истардилар. Монкадага бўлган ҳужум муваффақиятсизликка учради. Бироқ, ўша куни ватанпарварлар ёққан машъала кубаликлар қалбида умид уйғотди ва уларнинг кураши 1959 йилнинг 1 январига келиб халқ революциясининг ғалабаси билан тугади.

Узоқдан янги районнинг шинам уйлари кўзга ташланади, авваллари уларнинг ўрнини кулбалар эгаллаб турарди. Шаҳар яқинида электр станцияси қад кўтарибди. Портда эса юзлаб кемаларининг байроқлари ҳилпираб турибди.

Ҳа, Сантьяго таниб бўлмас даражада ўзгариб кетибди! Умуман Кубанинг бутун қиёфаси янги ҳаёт қуриш йилларида тубдан ўзгарибди... Мен бу оролда революциянинг биринчи кунларида ҳам бўлгандим. Кубаликлар ўз мамлакатларини бутунлай янгилашга нақадар куч-ғайрат билан киришишгани ҳали-ҳали эсимда. Шимолий Америка компанияларининг хусусий мулклари национализация қилинди, ер эгаликлари тугатилиб, ерни ким ишласа ўшанинг қўлига олиб берилди. Саводсизлик билан кураш кетарди. Мактаб, касалхоналар қурила бошлади.

1969 йилнинг бошларида мен Кариб денгизидаги бу оролни яна кўрдим. Ўтган йиллар унинг учун унча енгил бўлмади. Янги ҳаёт қуришда республика дуч келган қийинчиликлар АҚШ томонидан Кубага қилинган иқтисодий блокада туфайли янада оғирлашди. Шунга қарамай, Куба халқи бугунги ҳаётининг турли соҳалари билан танишар эканман, кўзга яққол ташланиб турган буюк ўзгаришлар мени ҳайратга соладн.

Бугунги Кубани улкан «жанг» майдонига қиёс қилса бўлади. Унинг бир қисмида жангга қизғин тайёргарлик кетяпти, бир қисмида эса жанг айни қизиган пайт. Бу жанг мамлакат тараққиёти учун курашдир. «Жанг» майдонларидан келган маълумотларда икки шаҳар — Сьенфуэгос билан Нуэвитас айниқса кўп тилга олинади.

Сьенфуэгосга кираверишда, дастлаб бетондан тикланган улкан иморат кўзга ташланади. Бу фақат Кубадагина энг йирик иншоот бўлиб қолмай, дунёдаги энг йирик шакар юклайдиган марказ ҳамдир. У яқиндагина қуриб битказилди. Бу улкан иншоотнинг маъмури Томос Кастро Кортес портнинг аҳамияти ҳақида гапириб:

— 1970 йилда Кубада 10 миллион тонна шакар етиштирилади. Мамлакат тарихида бунчалик кўп шакар етиштирилмаган эди, — дейди.

Портдан сал нарироқда эса улкан котлованларга бетон қуйилиб янги иншоот — сунъий ўғит заводи тикланмоқда. Мамлакатда энг йирик ҳисобланган бу заводни коммунистик меҳнат бригадаси қурмоқда. Завод қурилишига бултур февралдан киришилган эди, 1970 йилнинг майига келиб у маҳсулот бера бошлайди.

Нуэвитас шаҳарчаси Сьенфуэгосга қараганда анча кичик. Бироқ бу ерда ҳам кишилар катта орзу-умидлар билан яшаб, фидокорона меҳнат қилишяпти. Нуэвитасда цемент заводи қурилмоқда. Унинг биринчи навбати ҳозирданоқ ишга тушиб, йилига 200 минг тонна цемент ишлаб чиқармоқда.

Яқинда электр станцияси ҳам ток бериб қолади. Аммо бу «индустриал зона»нинг энг муҳим объекти — азот ўғитлари заводидир. Кенг қурилиш майдонида ишлар қизиб кетган. Куба қурувчилари совет мутахассислари ёрдамида завод пойдеворини тикламоқдалар.

... Шу йилнинг 2 январида Гаванада революциянинг 10 йиллигига бағишланган митингда мамлакатнинг турли бурчакларидан келган юзлаб меҳнат илғорлари фахрли минбардан ўрин олдилар. Улар қўлларида «Монкада қаҳрамони» деган сўзлар ёзилган байроқчаларни кўтариб туришарди. Революцион қаҳрамонлик рамзи бугунги кунда меҳнат жасорати рамзи бўлиб қолди. Эндиликда мамлакатнинг кўпгина ишлаб чиқариш коллективлари «Монкада қаҳрамони» деган шарафли номга эгадирлар.

Куба Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, революцион ҳукумат бош министри Фидель Кастро митингда нутқ сўзлаб: «Биз ватанимиз муваффақиятига ишонар эканмиз, ажойиб келажагимизни равшанроқ кўрар эканмиз, социалистик лагерь ҳамдўстлигини, айниқса Совет Иттифоқи ҳамдўстлигини янада чуқурроқ ҳис қиламиз... Бу ёрдам мамлакатимиз учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга бўлди», деганди.

Дарҳақиқат, меҳнат кишиларига, айниқса, социализм ва коммунизмнинг буюк идеаллари учун курашаётган кишиларга, пролетар ҳамдўстлиги жуда қадрли. Интернационализм принципларига ҳамиша содиқ бўлган совет халқи қардош Кубани ёқлаб келди ва бундан кейин ҳам ёқлайверади.

Л. КАМИНИН.
[АПН].

КОСМОНАВТЛАР ЕРГА ҚАЙТИБ ТУШИШДИ

НЬЮ-ЙОРК, 24 июль. (ТАСС). Ичига Нейл Армстронг, Эдвин Олдрин ва Майкл Коллинз тушган «Аполлон-11» космик кемаси Ойга бориш ва қайтишдан иборат саккиз кунлик саёҳатдан кейин бугун Тинч океан сувидаги Гавайя оролларининг 1600 километр ғарби жанубида ўзининг учишини тамомлади.

Космик кема сувга остин-устун бўлиб қўнди, лекин кейин ўзини ўнглаб олди. Ичида космонавтлар бўлган кабина тўлқинланиб турган океанга тушиши биланоқ вертолётлардан ғаввослар туширилди. Улар кабинага қутқарувчи резина қайиқларни бириктиб қўйдилар. Ғаввослар қопқоқни очишдан олдин кабинанинг сатҳини йод эритмаси билан яхшилаб дезинфекция қилдилар. Кабина қопқоғи очилиб, космонавтлар махсус скафандрларга ўтказилди. Ойнинг микроорганизмлари бўлса, улар тарқалиб кетмасин деб, космонавтларга мана шу скафандрлар кийгизиб қўйилди.

Скафандрлар кийган космонавтлар резина қайиққа чиқдилар, шу қайиқ билан бирга уларни вертолётга чиқариб қўйилди. Шу ондаёқ қутқариш қайиғи сувга ботириб юборилди: мутахассисларнинг фикрича, бу қайиқ микроорганизмларнинг тарқатувчи манбаа сифатида хатарли бўлиб қолган бўлиши мумкин.

Вертолётлар космонавтларни «Хорнет» авианосецига элтиб қўйди, бироқ кутиб олиш учун келган кишиларнинг биронтаси, шу жумладан президент Никсон ҳам Ойга бориб келган мард саёҳатчилар билан қўл қисиб кўриша олмади. Космонавтлар кутиб олиш учун келган кишиларни фақат имо ишоралар билангина табриклай олдилар, чунки уларни дарҳол махсус «фургон»га тушириб юборишди. Бунда улар узоқ карантин муддатини ўтказишади. Шу давр ичида космонавтлар билан фақат ички телефон алоқаси орқали гаплашиб туриш мумкин. Сувга қўнган «Аполлон-11» кабинаси ҳам синчиклаб дизенфекция қилинганидан кейин авианосецга олиб келинди. Космонавтлар Ой жинсларининг намуналарини ва суратлар туширилган пленкаларни ўзлари контейнерларда махсус пластмасса туннель орқали карантин фургонига олиб ўтадилар.

Ичида космонавтлар бўлган карантин фургонини махсус самолёт «Хорнет» кемасидан Гавайя оролларига элтиб қўяди, сўнг эса бошқа самолёт уни Хьюстондаги (Техас штати) учувчилар бошқарадиган учишлар марказида ташкил этилган лабораторияга элтиб қўяди. Шу лабораторияда космонавтлар 18 кун чамаси карантинда сақланадилар. Врачлар—микробиологлар, рентгенолог, техниклар, лаборантлар, фотограф ва ошпаздан иборат ўн бешга яқин киши ҳам шу лабораторияда улар билан бирга бўлади.

Карантин 12 августгача давом этади.

Қўшма Штатларнинг ҳукмдорлари найза ва қўндоқ, кўздан ёш оқизувчи газ ва дўқ-пўписа билан АҚШнинг Вьетнамдаги агрессиясини тугатишни талаб қилаётган Америка ёшлари ҳаракатини бостирмоқчи бўлмоқдалар. Суратда: Берклидаги Калифорния университетининг студентлар шаҳарчасида ёшлар намойишини миллий гвардия найзалар ёрдамида тарқатишга уринмоқда.

ЮПИ — ТАСС фотоси.

Жанубий Вьетнам. Ҳар куни чўл ва чакалакзорларнинг тор сўқмоқлари бўйлаб Халқ қуролли кучларининг ҳаракатдаги қисмларига қурол-яроғ, озиқ-овқат ва дори-дармонлар олиб борилади. Ҳар бир Жанубий вьетнамлик ватанпарвар—деҳқон, ҳунарманд, студент ёки буддист ватанларини Америка агрессорлари ва уларнинг сайгонлик қўғирчоқларидан тозалаш учун ўз ҳиссаларини қўшишга интилади. Суратда: партизанларга мадад келяпти.

ВИА — ТАСС фотоси.

Ироқнинг шимолида жасур ва урушқоқ курд қабилалари яшайди. Улар мамлакат бутун аҳолисининг 20 процентини ташкил этади. Тўппонча, милтиқ ёки ханжар тоғлик курднинг энг катта ва зарур бойлиги ҳисобланади. Суратда: курд қабилаларидан бирининг вакиллари.

А. МАТЮШИН фотоси, (ТАСС).

ҲИНДИСТОН КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ДЕҲЛИ. 24 июль. (ТАСС). Ҳиндистон Коммунистик партияси мамлакатдаги энг йирик банкларнинг национализация қилинишини «ўз вақтида дадиллик билан кўрилган чора» деб табрикламоқда. Ҳиндистон Коммунистик партиясининг марказий секретариати томонидан бу ерда матбуот учун тарқатилган баёнотида партия Ҳиндистон Бош министрининг «Ана шу тадбирини астойдил қўллаб-қувватлайди», деб таъкидлаб ўтилади.

Ўнг реакцияга гарчи биринчи зарба берилган бўлса ҳам, дейилади баёнотда, «Кураш эндигина бошланди». Ўнг реакция, монополиячилар ва уларнинг иттифоқчилари банкларнинг национализация қилиниши билан кузатилган мақсадларга эришишга йўл қўймаслик ва бунга путур етказиш учун ўз кучларини «қайта қурмоқдалар».

Бундай шароитда, дейилади баёнотда, партия бутун мамлакатда банкларни национализация қилиш тўғрисидаги қарорни қўллаб-қувватлаш, ишчилар синфининг, деҳқонларнинг, қишлоқ хўжалик ишчиларининг ва меҳнаткашлар оммаси бошқа табақаларининг ҳаққоний талабларини қондиришга қаратилган кучли сиёсий кампания ўтказиш учун бутун куч-ғайратини сафарбар қилмоғи керак.

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

Тошкент телестудиясининг ҳафталик программаси

28 ИЮЛЬ, ДУШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Ўқувчилар учун эшиттириш. 18.55 — Рус тилида теленгиликлар. 19.10 — Совет Армияси жангчилари учун эшиттириш. 19.35 — М. Горький. **«Матвей Кожемякиннинг ҳаёти»** (телефильмнинг биринчи серияси). 20.50 — Кўрсатишлар программаси.

20.55 — Ўзбек тилида теленгиликлар. 21.10 — **«Ноз-неъмат бунёдкори»** программаси. 21.40— Телетеатр: Камол Шариф: **«Ҳожи афанди уйланади».**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — **Москва кўрсатишлари.** 18.00 — **Тошкент ўқув кўрсатишлари.** 19.55 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатишлари.**

29 ИЮЛЬ, СЕШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — **Москва кўрсатишлари.** 18.30 — **Тошкент кўрсатишлари** программаси. 18.35 — Рус тилида теленгиликлар. 18.50 — Қўғирчоқ фильм. 19.00 — М. Горький. **«Матвей Кожемякиннинг ҳаёти»** (телефильмнинг иккинчи серияси). 20.15 — Кўрсатишлар программаси. 20.25 — Ўзбек тилида: теленгиликлар. 20.40 — Ўзбек трактори. 21.05 — Киноленинома. 21.35 — Ҳаваскорлар концерти. 22.15 — **«Умр бир марта берилади»** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — Ўқув кўрсатишлари. 19.55 — Москва кўрсатишлари. 22.30 — **Футбол бўйича СССР кубоги учун ЦСКА—СКА учрашуви.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатишлари.**

30 ИЮЛЬ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Рус тилида теленгиликлар. 18.45 — **«Пропагандист»** тележурнали. 19.10 — Дутор тароналари. 19.45 — Теленгиликлар. 19.55 — **Москва кўрсатишлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Болалар учун эшиттириш. 18.55 — **«Ширинликлар фабрикаси»**дан репортаж.

Рус тилида 19.15 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. 19.45 — Фильм-концерт. 20.40 — **Шаҳарликлар, сизлар учун** (ўзбек тилида). 21.00 — Концерт. 21.40 — Ленинча меҳнат вахтасида. 21.55 — **«Тарих сабоғи»** (бадиий фильм).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатишлари.**

31 ИЮЛЬ, ПАЙШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Рус тилида теленгиликлар. 18.50 — Мультфильм. 19.00 — М. Горький. **«Матвей Кожемякиннинг ҳаёти»** (телефильмнинг учинчи серияси). 20.10 — Кўрсатишлар программаси.

20.20 — Ўзбек тилида теленгиликлар. 20.35 — Халқ талантлари. **«НАЗИРЖОН НАЗАРОВ»**. 21.25 — **«Ишчи—фахрли ном»** программаси. 22.00 — **Москвадан РСФСРда ўзбек адабиёти ва санъати декадасининг ёпилишига бағишланган тантанали кеча олиб кўрсатилади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Тошкент ва Москва телестудияларининг кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатишлари.**

1 АВГУСТ, ЖУМА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.30 — Кўрсатишлар программаси. 18.35 — Ўқувчилар учун рус тилида эшиттириш. 19.10 — Теленгиликлар. 19.25 — Қурилиш индустрияси. 19.50 — **Эдита Пьеха куйлайди.** 20.25 — Кўрсатишлар программаси. 20.30 — Ўзбек тилида теленгиликлар. 20.45 — Севимли кино артистлари. **«Александр Демьяненко».** 22.00 — Машина теримини кўзлаб. 22.20 — **Ғайратий — ижодий портрети.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

13.00 — **Москва кўрсатишлари.** 17.55 — **Тошкент кўрсатишлари** программаси. 18.00 — Кинофильм. 18.15 — **«Ёз ҳикоялари»** (бадиий фильм). 19.40 — Беш йиллик илғорлари. 19.55 — **Москва кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

20.00 — **Тошкент кўрсатишлари.**

2 АВГУСТ, ШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.** 10.00 — **«Олтин калитча»** (бадиий фильм). 11.20 — **«Соғлом танда — соғ ақл»**, 12.00 — **Москва кўрсатишлари.** 16.55 — **Тошкент кўрсатишлари.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.30 — **Москва кўрсатади.** 20.00 — **Тошкент кўрсатишлари.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 — **Душанба кўрсатишлари.**

3 АВГУСТ, ЯКШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — Кўрсатишлар программаси. 10.00 — Гимнастика. 10.20 — Болалар учун рус тилида эшиттириш. 10.50 — **«Илья Муромец»** (бадиий фильм). 12.20 — Болалар учун ўзбек тилида эшиттириш. 12.50 — Телетеатр: **«Том тоғанинг кулбаси»** (иккинчи қисм). 16.55 — Кўрсатишлар программаси. 17.00 — **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. **«Студентлик — олтин даврим».** 18.00 — Рус тилида **«Ахборот»** программаси. 18.30 — Темир йўлчилар кунига бағишланган эшиттириш. 19.30 — Бадиий фильм. 21.05 — Кўрсатишлар программаси. 21.10 — **«Ахборот»** программаси. 22.00 — Кулги кечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

12.00 — **Москва кўрсатади.**

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

19.45 — Фрунзе кўрсатишлари. 20.00 — **Футбол: «Олға» (Фрунзе) — Мишахте (Ткибули) учрашуви.**

Редактор ўринбосари: Х. ЕДГОРОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

РАДИО БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 — Лирик концерт. 9.30 — «Собир Раҳимов хотираси» (симфоник поэма). 10.30 — Концерт. 11.15 — «Гулшан» радиожурнали. 12.15 — Концерт (Совет Армияси жангчиларининг талабларига мувофиқ). 13.30 — Эстрада концерти. 15.10 — «Правда» газетасининг обзори. 15.20 — «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» радиожурнали (русча). 15.40 — Рақс куйлари. 16.10 — «Менинг улуғ Ватаним» (музикали-адабий эшиттириш). 17.20 — Уйғур куйлари. 17.50 — Идеология ва ҳаёт». 18.00 — Қўшиқлар. 18.40 — Спорт. 19.20 — Куйлардан — қўшиқларга. 20.00 — «Лениннома» программаси. 20.40 — Концерт. 21.00 — «Қардош коммунистик партиялар ҳаётидан». 21.10 — Концерт (қишлоқ меҳнаткашлари учун). 22.20 — «Ҳолисхон» (музикали драмасининг монтажи).

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

9.55 — **Кўрсатишлар программаси.**

Ўзбек тилида: 10.00 — **Лагерда ракеталар учирилади** (болалар учун телефильм). 10.20 — **Пионер ёзи** (ўқувчилар учун). 10.45 — **Гимнастик симфония** (ҳужжатли фильм, рус тилида). 10.55 — **Иванно ҳужумда** (бадиий фильм).

12.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

16.55 — **Кўрсатишлар программаси.** 17.00 — **Теленгиликлар** (рус тилида).

Ўзбек тилида: 17.00 — **Марғилон шаҳар ипакчилар клуби қошидаги болалар бадиий ҳаваскорларининг концерти.** 17.50 — **Футболчилар** (кинофильм). 18.20 — **Интернационал дўстлик клуби** («Ёшлик» студияси). 19.05 — **Теленгиликлар.** 19.20 — **Концерт.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

15.00 дан — **Москва кўрсатади**

ТОШКЕНТ КУРСАТАДИ

Ўзбек тилида: 20.00 — **Спорт ҳафта ичида.** 20.20 — **Ер овози** (кинофильм). 21.10 — **Ўзбек куйлари.** 21.40 — **Майор Вихрь** (бадиий фильмнинг иккинчи серияси).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Душанба кўрсатади.**

ТЕАТР

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА—

26/VII да **Гавҳари шамчироғ,**

27/VII да **Ажаб савдолар.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Доктор Абст тажрибаси — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун). «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 12, 4 ва кеч 8 да). «ЧАЙКА» (эрталаб 11-45 ва кундуз 1.30 минутда).

Оқ рояль — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда). «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).

Оила жанжали — «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Йўлнинг ўндан бири (эрталаб соат 10, кундуз 1-20 минут, 5 ва кеч 9 да). **«24—25» қайтмади»** (эрталаб соат 11-40 минут, кундуз 3 ва кеч 7 да) — «МОСКВА».

Кашмирдаги севги (ўзбек тилида) — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Қор аёл ҳақида афсона — «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун).

Бомбай тун оғушида — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

103-АВТОРЕМОНТ БАЗАСИГА

катта бухгалтер, бухгалтер, материаллар омбори мудири, ишлаб чиқариш усталари, ОТК мастери, автослесарь, токарь, мисгар, темирчи, вулканизаторчи, комплектлаштирувчи ҳамда моторчи-слесарлар, бўёқчи, пайвандчи, тўнкачи, дурадгор, юк автомобили шофёри

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Новомосковская кўчаси, 14-уй (4, 5-троллейбусларнинг «15-шаҳар касалхонаси» бекати).

«ГЛАВТАШКЕНТСТРОЙ»НИНГ «2-СТРОЙМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИГА

автокранчилар, минора крани машинистлари, экскаваторчилар, ремонтчи-слесарлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи ишбай-мукофот тарзида тўланади.

Шунингдек, юқорида кўрсатилган касбларга ўқитиш учун курсларга қабул қилади. Курсларга қабул қилинганларга 60 сўм стипендия берилади.

Ўқиш муддати: автокранчилар курсида — шоферлик гувоҳномаси бўлганларга — бир ой, гувоҳномаси бўлмаганлар учун — 6 ой; минора крани ва экскаваторчилар курсида — 3 ой.

Ёлғиз кишилар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адреслар: Тошкент шаҳар, академик Сулаймонова кўчаси, 49-уй (9, 11, 18, 19, 21, 28, 49, 56-автобусларнинг «ОДО» бекати);

Тошкент шаҳар, Қизил партизан кўчаси, 50-уй (7, 10-троллейбусларнинг «Компрессор» заводи» бекати), 1, 8-Механизация бошқармаси;

Тошкент шаҳар, Строительная кўчаси, 40-уй (12-автобуснинг «ДСК-1» бекати), 6-механизация бошқармаси;

Тошкент шаҳар, Ялонғоч посёлкаси, Қорамурт кўчаси, 7 ва 9- механизация бошқармаси.

Ўзбекистон қурилиш министрлиги 7.ҚУРИЛИШ ТРЕСТИНИНГ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН 7-КЎЧМА КОЛОННАСИГА

мастерлик лавозимига **курувчи-инженерлар, прорaблар, катта прораблар, ишлаб чиқариш-техника бўлимининг катта инженерлари ва инженерлари, ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар**

КЕРАК

Ишбай асосида тўланадиган маошига иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30% ва 1,15 район коэффициенти қўшиб тўланади.

Ёлғизларга ётоқхона, оилаликларга квартира берилади.

Мурожаат учун адрес: Сирдарё область, Гулистон шаҳар, Пушкин кўчаси, 29 «а» уй.

«ТРАНСГИДРОМЕХАНИЗАЦИЯ» ТРЕСТИНИНГ 482-БОШҚАРМАСИГА

бошқармада ишлаб чиқариш-техника бўлимида, лойиҳа группасида ишлаш учун **инженер ва техниклар, гидротехниклар, геодезистлар**

КЕРАК

Жойларга бориб ишлаш учун: **электр пайвандчилар, электромашинистлар**

ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Чилонзор кўчаси, 87-уй (3, 6, 14, 24-автобусларнинг «Пекинская» бекати).

«СПЕЦМОНТАЖВОДСТРОЙ» ТРЕСТИНИНГ 4-КЎЧМА МЕХАНИЗАЦИЯЛАШТИРИЛГАН КОЛОННАСИГА

3, 4, 5 разрядли арматурчилар, пайвандчилар, 4, 5 разрядли монтажчилар, прораблар, усталар

КЕРАК

Ишчиларнинг меҳнат ҳақи ишбай, иш кўчма характерда бўлганлиги учун 30% ва 1,35 қўшимча коэффициент тўланади.

Инженер-техник ходимлар учун меҳнат ҳақи вақтбай ва юқоридаги имтиёзлар.

Турар-жой масаласи шу ерда ҳал қилинади.

Мурожаат учун адрес: Бухоро область, Коган шаҳри (Калинин номли колхоз территориясида).

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Президиуми, Ботаника институти, Экспериментал биология институти ва Микробиология бўлими коллективи Ботаника институтининг бош инженери **Аюб Ғаффорович ҒАФФОРОВНИНГ** фожиали ҳалок бўлганлиги муносабати билан марҳумнинг қариндошларига, яқин танишбилишларига чуқур таъзия изҳор қиладилар.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган Центрального Комитета Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

Бизнинг адрес ва телефонлар: ТОШКЕНТ «ПРАВДА ВОСТОКА» кўчаси № 26. Редактор — 336545, Редактор ўринбосарлари — 337914, 339323, Масъул секретарь — 334455, Масъул секретарь ўринбосарлари — 337283. Партия гурмуши — 333469, Марксизм-ленинизм назариясини пропаганда қилиш — 331216. Халқаро ҳаёт — 337804. Коммунистик тарбия — 331455. Саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 334780. Совет қурилиши — 333258. Қишлоқ хўжалиги — 337604. Адабиёт ва санъат — 332036, 337221. Фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 334451. Маҳаллий ахборот ва спорт — 332347. Оммавий ишлар ва хатлар — 338879, 333553 Иллюстрация — 334524. Стенографистка — 337343. Корректура — 337162. Эълонлар — 338142. Коммутатор — 330249, 330250, 330251, 330252, 330253, 330254, 330255, 330256, 330257, 330258. ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ. Андижон — 48—85, Бухоро 43—141, Қарши 22—82, Наманган 21—88, Нукус 42—62, Самарқанд 31—972, Термиз 23—27, Фарғона 41—88, Урганч 34—55.